ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՑԼ,

'ԻԼՄԻՑԼ, ՊԷՑԹԻՑԼ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԼԷՑ ՏՍ՚ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՂՐ

ՃԻԼՏ 43, ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6, 1900 Ն՝ 40

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԷ

Սահիֆէ

Պագա ի Բուհ 313
Զօճուգլարըն խելասը 313
Սատագա Վ.երմէքլիք 314
Զօճուգլար Նասըլ Պէյթուխուլմէլի Տիր . . 315
Ինճիլ Վա՚զընըն Մուխթասար Թարիխի . . 315
Շիֆա Պիլ Իման Մէզհէսի 316
Ինճիլ Իչինէ Եէնի Պիր Զօպան 317
Հագիդի 'Ազամէթէ Քրիստոստա Մալիք Օ-
ղուրըզ 317
Էրժէնի Խասթախանէսի 318
Ի՚լան 286
Շու՚ուանթը Սէյասէյէ 319
Սարրաֆլըյէ 320

ԱԻԵՏԱՐԵՐ ճէր ճաֆթա ձիւմ՚ա երբէսի կիւնիւ ճէզը օղուճուր։

Մեմալիք ի Շահանճէ վէ տիյար ը ճճնէպիյի իչիւճ սեճէլիյի պէր վէճճի փէշիճ $1\frac{1}{2}$, վէ ալթը այլըղը $\frac{3}{4}$ Մեճիտիյէ, վէ պիր ճուսխեսի 30 փարա օղուպ, փօսթա իւճրէքի բաբաձըմզա ՚ա՚իտ տիր։

Ղազէթայա տէրճ օղուճմագ իւզրէ մուճարրէրաթ իսթանպօղտա Ամէրիկաճ խաճրընտա Տր. Հ. Ս. Պարնըմ ճամըճա, վէ ապօճէ եազըլմագ վէ փօսթայա ՚ա՚իտ մեվատտ իչիւճ մէքթուպ վէ ագչէ Տր. ձ. Ք. կրիճ իսմիճէ կէօճտէրիլմէլի տիր։

Ամերիկան Միսիոներների Շերջէթի Թարաֆընտան ՕԱՀԻՑ Ի ԽՄԹԻՑԱՉ, ՏՐ. ձ. Ք. ԿՐԻՆ ՄԻՒ՚ԷԼԼԻՑ, ՏՐ. Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ՊԱԳԱ Ի ԲՈՒՀ
(ՎէթՇ. Հէ-կ)

Պէն պագա ի բուհը տէրունիմէ հիսս էմիյօրըմ։ Պէն ազաճլարը պիրէն զիյատէ տէֆ՚ա քէսիլմիչ պիր օրմանա պէնղէրիմ։ Եէնի տալ պուտագլար հէր հանկի զէմանտաքիլէրէն զիյատէ գուվվէթլի վէ միւհքէմ տիրլէր։ Սէմայա տօղրու եիւքսէլմիյիմի պիլիրիմ։ Շէմսինն չէօ՚լէսի պաշըմ իւզէրինէ տիր։ Զէմին պանա քէնարինն ֆէյզ ու պէրէքէթինի մէպզուլէն վէրմէքտէ իսէ տէ, պէնի նամա՚լիւմ ՚ալէմլերին թէֆէքքիւր վէ միւլահաղասը իլէ թէնվիր էտէն սէմա տըր։ Տիւնեա՝ ճիսմանի գուվվէթլերին նէթիճէսինէն պաշգա պիր չէյ տէյիլ տիր, տէյօրսընըզ։ Էօյլէ իսէ նի՞չիւն գուվվա ի ճիսմանիյէմ զէվալ ու ինգրըազ պուլմաղա պաշլատըգճա բուհըմ տահա զիյատէ միւնէվվէր օղույօր։ Պաշըմ իւզէրինէ գըշ գալսիմտէ իսէ էպէտի պէհար հիւքմ սիւրմէքտէ օլտըզընտան, պու անտէ եէրմի հաշընտա օլտըզըմ գատար, զանպազ վէ մէնէքչէլէրին, կիւլ վէ սիւնպիւլլերին կիւղէլ գօգուլտըրընը չէմմ էտիյօրըմ։ Նիհայէթէ նէ գատար հադըն վարըյօր իսէմ, տէօրթ էթրաֆընտան պէնի տա՚վէթ էտէն ՚ալէմլերին խալխտանէ վէ ահէնքտար թէրէննիւմ վէ իլահիլերինի օ գատար զիյատէ իչիտիյօրըմ։ Պու չէյ՝ ՚ածիպ ամմա սատէ տիր։ Խայալի պիր րիվայէթ օլմասը իլէ պէրապէր պիր թահրիմ տիր։ Նըսֆ ՚ասրտան պէրու էֆքէհա-րըմը գալէմէ ալմագտա իմ. նէզմ, նէսր, Թարիխ, ֆէլսէֆէ, տրամ, ըօման, րիվայէթ, հիճվ, ՚արուզ, իլահի — հէպիսինի տահի թէճրիպէ էթմիչ իսէմ տէ, տէրունիմէ պուլունանընն պինտէ պիրինի պիլէ սէօյլէյէմիչիմ տէյիւ հիսս էտիյօրըմ։ Մէզարա էնտիյիտէ, սա՚իր չօգլարը միսիլլիւ, "կիւնտիւզքի իչիմի պիրիրտիմ," տէյէպիլիր իսէմ տէ, "Հայաթըմը պիրիրտիմ," տէյէմէմ։ Պէնիմ կիւնտիւզ իչիմ էրթէսի սապահ թէքբար պաչլայագ տըր։ Մէզար չըգմաղ հօլ տէյիլ, անճագ իչէք պիր ճատտէ տիր։ Շաֆագ իլէ աչըլմագ իւզրէ ֆէճրի քիազիպ իլէ գափանընը։ Պէն հէր սա՚աթ թէրագգը էտիյօրըմ, զիրա պէն պու տիւնեայը ասըլ վարմանընմ կիպի սէվդիմ։ Պէնիմ իչիմ եալընըզ պիր պաշլանկըճ տըր։ Պէնիմ էսէրի եատիկեարըմ թէմէլլինտէն սայքի պիրագ եիւքսէլմիչ տիր։ Անըն իլ էլ էպէտ եիւքսէլտիյինի կէօրիւրսէմ, մէմնուն օլուրըմ։ Պինհայէ օլան Զաթա օլան իշթիյագ նիհայէթսիզլիյին տէյիլի տիր։

ՁՕՃՈՒԳԼԱՐԸՆ ԽԷԼԱՍԸ

Տր. Զարլս Հաճըն քէնարինն «'Իլմ ի իլահ» նամ էսէրինտէ տէօյի կիպի, միճամտէլէ գապուղ էթմէդ պիր հադիգաթ տըր քի Ինճիլ ի Փրօթէսթանդարըն 'ումումի թա՚լիմինճէ՝ «Զօճուգլըզ չաղլարընտա վէֆաթ էտէն հէվի մա՚սում՚լար՝ խելաս պուլուրլար։» Լաքին 'այնի տէրէճէտէ հադիգաթ տըր քի պու թա՚լիմ տա՚իմա միւտաֆա՚ա օլունմամընչ տըր։ Իսլահաթ զէմանընըն իլէ տէվրէսինտէ, հէնուզ Փրօթէսթան քիլիսէլէրի քէնարիլէրին իման իդրարլարընը թանզիմ վէ թէրթիպ իլէ մէչղուլ իքէն, Զուինգլ՝ միւսթէննա օլարագ, հէվի էրպապ ը 'իլմի իլահինին էֆքէար ը 'ումումիյէսինճէ, անճագ միւ"մինլէրին «միւնթէխապ» չօճուգլարը խէլաս պուլուրլար։ Պու վէճհիլ Ալլահըն մէրհամէթի հէվի չօճուգլարը մուհաճէթ վէ չամիլ իսիյինէ տա՚իր օլան մուհաճիճի թա՚լիմի իման իդրարլարընն նիւմունէ իթթիխազ օլունան պիլճիւմլէ պէյաննամէլէրինտէն չըգարըլըը։ Գալար քի եալընըղ «միւնթէխապ» չօճուգլարա մահսուս քէֆարէթին մահտուտ ֆիքրի Գալվին 'իլմ ի իլահիսինին թահրը թէ"սիրինտէ թանզիմ օլունմըչ իման իդրարնամէլէրինտէ ճալիսմ ի տիգգաթ ուսլուպը իֆհամէ իլէ պէյան էտիլճէ։ Քէզալիք տիկէր մէչհուր պիր հադիգաթը տահի, հա՚նի գատիմ քիլիսէճէ «միւնթէխապ» վէ զայրի միւնթէխապ չօճուգլարընն մահքիւմիյէթի թա՚լիմինին մա՚րուֆ օլմասըղընը տահի զիքր էթմէկճիյիզ։ Զօճուգլարընն մահքիւմիյէթի թա՚լիմինին ի՚լանը Օգոստինոս գալը վէ պու տա հէնուզ 'իլմի իլահի նազարիյէսի հուտուտարնտան էօթէկէյ վարմամըչ տըր։ Գաթօլիք քիլիսէսի՚ 'ալէնէն թա՚լիմ էտէր իտի վէ հալա տահի, լաքին իհթիմալ քի գուլուտը իհթիրազիյէ իլէ, թա՚լիմ էտէր քի չօճուգլարընն խէլասընընն էսասի չարթը անլէրին վաֆֆիխլի տիր։

Իչպու չէրիճէյէ վէ միւչքիլ թա՚լիմինն Փրօթէսթանդըզ իւզէրինտէ իճրա ի նուֆուզ էթմիչ օլտըզը՝ հէք նազարտա կէօրիւլէ պիլիր։ Մէսէլա, Լուտէր թա՚լիմ էտէր իտի քի վաֆֆիխլ խէլասըն զարուրի չարթը տըր, վէ էլեվվէմ պու թա՚լիմ Լուտէրական իման իդրարընընն պիր զըսմընը թէչքիլ էտէր։ Նասը Ուսթմինսթըրտա թանզիմ օլունմըչ պէյաճէք թա՚լիմաթը տիր ի Մէսիհիյէ իլէ միւթէսէլսիլ օլան կալվին տահի թա՚լիմ էտէր իտի քի «Զօճուգլարընն բուհլարընտա ֆէյսատ՚ մահֆուզ պուլունտընդընտան, Ալլահընն նազարընտա մահքիւմ տիրլէր։» Ռէզալիք 'իլավէթէն տէյօր քի «Զօճուգլար գուրթուլմագ իչիւն եէնիտէն տօղմալը տըրլար։» Հէմտէ Տօրթ Սինօտընըն (1619) գանունլարը մէնճի ճիհէթտէն ի՚լան էտիյօրլար քի, «Մատատ քի միւ"մինլէրին էվվալարը տօղուչտան տէյիլ, անճագ 'ինայէթ 'ատաը վասըթտասըյլէ մուգատտէս տիրլէր, ... տինտար վալիտէյնին, Զօճուգլըզ Չաղլարընտա պու հայաթտան կէօչ էթմէկլերի Ալլահըն նազարընտա խօչ կէօրիւնէն էվվալարընըն ինթիխապ վէ խէլասը խուսուսընտա չիւպհէ էթմէկլերինէ սէվկէվ հօզ տըր։» Պուրատա «ինթիխապ էտիյմէմիչ» Զօճուգլար հադգընտա իւմիտ օլմասըղը աչիքտար կէօրիւնմէքտէ տիր։ Իչթէ պիր թա՚լիմ քի անլէրին թէրք էթմէքլերի քիլիսէ պինն սէնէտէն զիյատէ

պիր միւտտէթտէն պէրու անը էօյրէթմէքտէ տիր։ Պի՛այնիւն Ուէսթմինսթըր իզրարնամէսինտէ օգուրըզ քի «/վաֆթիզ վազթընտա] վա՛տ օլունան 'ինայէթ՝ Րուհ իւլ Գուտստան օլ լութֆ ու 'ինայէթին 'ա՞իտ պուլունտըղը պէօյիւքլէրէ վէ չօճուղլարա կէօսթէրիւիր,» վէ սա՞իրէ։ Եինէ օգուրըզ քի «Սէպավէթտէ վէֆաթ էտէն միւնթէնապ չօճուղլար՝ Բրիւտոստա իսթէհիլի ղէման ու ղէմին վէ թարզտա 'ամիլ օյան Րուհ իւլ Գուտս վասըթասըյլէ նէնիտէն տօղուպ խէլաս պուլուրլար։» Իսվիչէրալը 'իլմի իլահի էրապը տաճի Տօրթ Կավլինական սինօղնտա չէօյլէ պույուրմըշլար տըր։ «Չօճուղլարըն ինթիխապ վէ մահքիմիյէթի օլմասը քէյֆիյէթինի հէնուզ տօղմամըշ չօճուղլարը սէվիպ անլէրէ պուղղ էտէն Ալլահըն հուզուրընտա ինքնար էտմէղիզ։»

Իչթէ իսթիչնատլար պէօյլէ· ամմա գապ 'ազ ու մանթըգտան տահա գուվվէթլի տիր։ Իսլահաթըն իւք էյամընտա զայր ի մի՛մինլէրին էվլատլարընըն մահքիմ իտիյի թա՛լիմի վէք 'ուսումի իտիյէ տէ, էլեվիմ խէլաս 'ինայէթինի վաֆթիզ օլընմըշ չօճուղլարա մախսուս սայան պիր Լուտերական եահսօտ երիցական էհլի 'իլմի իլահիի պուլունմասը ճա՞ի սի՞ալ տըր։ Տա՞իմա հէնի իսթիլահաթ իւք պէյան օլունմայըպ անճագ, Ուէսթմինսթըր ուսուլը իմանընը գապուլ էտէնլէրտէ կէօրիւլտիւիւ կիպի, մուհարրէր իման իզրարնամէլէրինին խարիճինտէ վէ անլէրէ մուիալիֆ օյան խուսուսլարտա պէւիւ թէրապզը վուզու՛ պուլմուշ տըր։ Էյի քի Փրօթէսթան քլիսէլէր՝ էսքի իսթիլահաթը մուհաֆազա էթմէլէրի իւք պէրապէր անլէրին էօթէսինէ վարմըշլար տըր, պիր սաւրէթտէ քի էլեվիմ հէր եէրտէ պուլուսնան Փրօթէսթանլար՝ Ալլահըն լութֆ ու 'ինայէթի հէվի մէմլէքէթլէր իչինն օլմուշ իտիյինի դապուլ էտէրլէր վէ պիզ հաղըրըզ [տէմէյէ քի հէվի մա՛սում չօճուղլար — վուԹիէրէսթ վալիտէլէրին չօճուղլարը — Սրիսթիյան վալիտէլէրին չօճուղլարը դատար Ալլահըն Յիսուս Քրիւտոսըն զաթը վէ իչի վասըթասըյլէ պէյան օլունան չէֆգաթ վէ մէրհամէթի սայէսինտէ խէլաս պուլուրլար, Հիչ չիւպհէ եօգ քի 'ագ ու իզ'ան իման վէ տուլդուսընըն սէվդիյէ ինանա պիւիւրիզ քի, «Պրագընըզ չօճուզլար հանըմա կէլսինլէր վէ անլէրի մէն՝ էթմէյինիզ, զիրա մէլէքլէթ Ուլահ պումագուլէլէրին տիր,» տէյէն Զաթ՝ ճէննէթին գափուսընը հիչ պիր մա՛սումըն հիւզիւնէ գարչը գափամագ։

ՍՍ.ՏՏ.ԳԳ. ՎԷՐՄԷՔՒԻՒ
[Պենտի մախսուս]

Ֆուղարայա իւ՛անէ վէրմէքլիք ֆարզը՝ միւչքիլաթ վէ թէրէտտիւաթ իւէ տօղու տըր։ Էկէր սաատագայը վէրէն քիմսէ՝ սաատագայը ալանընքինտէն զիյատէ քէնտի խայր ու մէնֆա՛աթընը տիւչհինիւր իսէ, մէս՞էլէ զօյպ պիր իչ օլուր։ Պա՛զը քիմսէյէը թիճարէթ բուհը իւէ սաատագա վէրիրլէր։ Անլէր չուհանըզ ֆիքրէ զահիպ տիրլէր քի, սաատագա հօլունա հէր նէ վէրիրլէր իսէ, քէնտիլէրին սաատագայը նէ մագսէտ վէ հիսսիյաթ իւէ վէրտիքլէրինէ պազըրմայարագ, քէնտի հիսսալարընա գայտ էտիլմէյէը տիր։ Իչթէ պուս վէճհէվէ պիր սիկուրթա սէնէտի ալըպ մու՛այհէն սէնէ կէչտիքտէն սօնրա, չուս զատար 100 եահսօտ պին լիրա ախղ էտճէնէլէրի մէ՞մուլըյլէ սէնէտէն սէնէյէ մաթլուպ մէպլաղը նասըլ թէ՞տիյէ էտէրլէր իսէ, էօյլէ տէ պանգատա կիւզել պիր մէպլաղլարը օլուր, եահսօտ Ալլահ վէրտիքլէրի սատագալարա մուգադալ ախրէթտէ չուս գատար սա՛ատէթ իւէ, մագհար ը միւքեաֆաթ գըլար ի՛թիգատը իւէ սատագայը ալան քիմսէյէրին օլ սատագայա լայըզ օլուպ օյմատըգլարընը վէք օ գատար գայտ ու վազիֆէ էտինմէյէրէք սատագալար վէրիրլէր։ Պուս էֆքեահատա օյան պիր քիմսէ Ալլահընն հիքմէթ վէ 'ատալէթինէ տա՞իր հիչ եագըշմայան պիր թէսավվուրտա պուլունմըշ օլուր։

Անճագ ֆուղարայա եարտըմ էթմէք արզու ի խալիսանէսիյէ վէրիլէն սատագա հագիգի սատագա տըր։ Պահս էթտիյիմիզ թիճարէթ բուհընտան տէյիլ, անճագ չէֆգաթ վէ մուհապզէթ ի խալիսանէտէն թէչվիզ օլունարագ վէրէն քիմսէճէ, Խելասքարըմըղըն տէտիյի կիպի, «Վէրմէք ալմագտան տահա միւպարէք տիր։» Իչպու տահա պէօյիւք մէս՛ուտիյէթի զայպ էթմէքլիք հիչ պիրիմիզին հալընա էլ վէրմէզ։ Տահա զիյատէ փարա արթըրալըմտէյիւ, գուլագլարըմըզը խօսպինանէ սուրէթտէ հէր կէօնէ սատագա թալիպլերինէ գարչը գափայագագ օլուր իսէք, զարար ու զիյանըմըզ գազանճըմըզտան խայլըճա զիյատէ օլուր։ Սէրվէթիմիզ իւզերինէ հիչ պիր զամմ ու 'իլավէ՝ սէխավէթ վէ մէվէտտէթ ի ախավիյէ սըֆէթ վէ խասսիյէթլերինի թէվսի՛ ու իքմալ խուսուսընտաքի մուվաֆֆագիյէթսիզլիմիզի թէ՞մին էտէմէզ։ Պիզ պու վէճհէվէ սա՛ատէթճէ, մէզիյէթճէ, Ալլահըն հիւան ի նազարընճա, վէ էպնա ի նէզվիմիզին հագիգի հիւրմէթ վէ րի՛այէթ կէօսթէրիրլէր իսէ տէ, գալպլերինատէն անլերի թագպիհ էտէրլեր։ Իմտի սատագա վէրէն քիմսէյէ թէ՛ալիւգի նիսպէթինճէ, սատագա վէրմէք մէս՞էլէսի միւչքիլ պիր մէս՞էլէ տէյիլ տիր։ Ֆագիր վէ տէրտլիլէրէ գարչը չէֆգաթ ու մէրհամէթինին սէվդիյէթընա թապի՛ օլմասը վէ տուլդուլը թէվսի՛ վէ թագվիյէ էթմէսի քէնտիսի իչիւն խայրլը տըր։ Ասըլ կիւճլիւք տիկէր թարաֆտան նէչ՞էթ էտէր։

Ֆուղարայա իւ՛անէ էթմէքլիք իչինի ֆէննի սուրէթտէ թէզվիզ ու միւթալա՛ա էթմիչ օլանլարըն —ֆուղարանըն էվվէրինէ կիտէրէք անլերին ահվալընա վազֆ օլմուշ, վէ սատագա մագամընտա ալտըգլարը ագչէյի նէ վէճհէվէ գուլանտըգլարընը կէօրմիւշ օլանլարըն չէհատէթինէ կէօրէ, սօգագ տիլէնճիլէրինէ պիլա թէֆրիվ սատագա վէրմէքլիք՝ խայրատան զիյատէ զարարը մուճիպ օլուր։ Պու հիչ չիւպհէ եօգ քի հէր խուսուստա ահհի տէյիլ իսէ տէ, անըն խայրը վէ զարարը եէքտիկէրիյլէ զարչըլաչտըրըլտըգլարընտա, զարարըն խայրատան խայլըճա զիյատէ օլտըղը կէօրիւլիւր։ Տիլէնճիլիյին մագարրաթլարը վէք չօգ տըր։ Էվվէլա տիլէնճիլիք թէնպէլլիյէ պա՛իս օլուր։ «Էքմէյինի անընըն թէրիյլէ եէյէսին,» հիւքմ ու գարարը պիր լա՛նէթ մագամընտա սէօյլէնմիչ իսէ տէ, իչին լիւզումը պիր նի՛մէթ ու պէրէքէթ տիր։ Թօփրագըն ազ սէքէնէյի պէսլեյէճէք դատար մահսուլ վէրտիյի մէմլէքէթլերտէ, գապլիէլեր տալա թապի՛ի հալտէն տահա հիւքմէք պիր հալէ չզմազլար։ Էկէր մաքինալարըն իսլահը եահսօտ եէնի ուսուլլար՝ միւթէմէտտին մէմլէքէթլերին էրքէք վէ գաբընլարընըն էքսէրիյէթի իչիւն պիր հայաթը քեահսիլանէտէ նէթիճէյիէիր օլսա խոի, իչպու թէպէտտիւլ պիր լա՛նէթ օլուր խոի։ Թէնպէլիք՝ սէֆահէթ վէ ֆըսգ ու ֆիւճուրա պա՛իս օլուր, վէ ֆարզ օլունան ահվալ թահթընտա տիւնեահընն ախլազը քէմալ ը սիւր՛աթլէ պօզուլըը խոի։ Պու սէպէպտէն սատատագամզ իւէ իչէմէյէ մուզթէետիր օյան պիր քիմսէյի թէնպէլլիք իւէ եաչամաղա մուզթէետիր զըլար խսէք, անա մաղարրաթ էթմիչ օլուրըզ։ Պա՛զէն գահթ ու ղալա հիւքմֆէրմա օլտըղը զէման օ վազֆա գատար չալըշդան պուլունմըշ օյան ատէմլէր սատագա տիլէնմէյէ մէճպուր օյուրլար, պու կէրէք քէնտիլերի կէրէք էվլատ ու 'այալարընա թա՛ամ թէտտրիքի իչիւն քէնտիլէրինէ գալմըշ օյան էէկեահանէ թարիզ տիր։ Պա՛զըլարը զարուրէթ մագամընտա պայլամըշ օյտըգլարը պու մէսլէքէ պիլ իսթիյար տէվամ էտէրլեր։ Անլեր՝ տիլէնմէքլիյի թարլալարընտա եահսօտ սէն՛աթլարընտա չալըշմագտան տահա գօյայ պուլուրլար, վէ պիւնեհէլէրինատ թէնպէլ «քէմիքլեր» պուլունտըղընտան, տիլէնմէյէ տէվամ էթմէքլիյէ տահա մէյհալ պուլունուրլար։ Իչթէ օ զէման անլեր իչիւն պիր թէհլիքէ զէմանը տըր, պիր վագֆ քի օ զէման պի գայտ սուրէթտէ սատագա վէրէնլէրին սատագալարը անլերի թէտէննի մէսլէքինտէ թագվիյէյէ վէ նիհայէթինտէ մէրտլիքլերինի մահվ ու իզալէյէ մէյհալ պուլունուր։

Զիրա տիլէնճիլիյի քէնտինէ սէն՛աթ իթթիխազ էթմիչ օյան քիմսէ՝ էքսէրիա հայսիյէթ ի զաթիյէսինի զայպ էտէր։ Հայսիյէթ ի զաթիյէ քիպր ու զուրուբտան ֆարզը պիր չէյ տիր։ Րիպր ու զուրուբ կիւնահքնարագնէ պիր 'ամել տիր, հայսիյէթ ի զաթիյէ իսէ, հէր քէսին քէմալ ը զայրէթլէ վիզայէ վէ մուհաֆազա էթմէսի լազըմ կէլէն պիր ֆազիլէթ տիր։ Ասըլ լիյագաթլը ֆուղարա հայսիյէթ ի զաթիյէլերինին մանի՛ օլմասը հասէպկիյէ ի՛անէ տիլէնմէյէ զայէթ իսթէքսիզ օյան քիմսէլեր տիր։ Տիլէնմէքտէն իսէ, իմարմազլարընըն քէմիյի օրթայա չէզընճայա գատար իչէմէքլիյի միւլճահ սայան քիմսէ թէչվիզ օլունմազա սէզա պիր բուհա մալիք տիր։ Իչէյէ պիլէն ֆագաթ սա՞իլէրին իչէրի իւէ կէչինմէյէ, Ալլահըն քէնտիսինէ իհսան էթմիչ օլտըղը ֆիքրէճ ֆուվվէթլերի փասլանըպ տուրուր իքէն, պիր ճէմա՛աթըն եահսօտ զէննկին պիր տօսթուն սատագասընա միւֆթէգիր պիր եիւք օլմազա հազըր օյան քիմսէ՝ ճէմ՛իյէթ ի պէչէրիյէնին տէկէրսիպ պիր ա՛զասը տըր։ Նկէր իչէմէյէ մուզթէետիր քիմսէյէ՝ իչէմէք խսթէմէզսէ, անը աճ պրագմազլըզ էվնա տըր (2 Սէլ· 3· 10)։ Սատագա վէրէրէք պէօյլէ պիր քիմսէյի թէնպէլլիյէ թէչվիզ էթմէքլիք հագիգի իւսանիյէթ տէյիլ տիր։

Տիլէնճիլիյէ միւթէրաֆըզ օյան տիկէր պիր ֆէննալըզ՝ հիլէ վէ խուտա տըր։ Պիզ վագֆ պէ վագֆ, պունըն միսալլարընը զիքր էյլէմիչիզ տիր։ Պիր տիլէնճի խանէսինտէ էյի էլպիսէսի օլմասընա բաղմէն, օգագտա էսքի փիւսքիւլէր իւէ կէղէր։ Տիւն տա՞իմա այագլարընըն փարմագլարընը այըգտա պրադան պիր էսքի գօնատուրա կիյէն պիր տիլէնճի հագզընտա օգուտըգ։ Անա ապրյան տօսթլարը պիր գայ տէֆ՞ա անա կիյմէք իչիւն տահա էյի գունատուրալար վէրմիչլէր իսէ տէ, անլերի ասլա 'ալէնէն կիյմէմիչ տիր։ Օլ էսքի գունատուրալար՝ տիլէնճիլիք սէն՛աթընտա անըն սերմայէսինին պիր գըսմընը թէչքիլ էտիյօրլար իտի։ Մերհամէթլի քիմսէյէրին միւչֆիգանէ հիսսլերինի տահա միւ՞էսսիր սուրէթտէ թահրիք էտէ պիլսինլեր տէյիւ, սա՞իրլերին մա՛սումլարընը էօտիւնճ ալան գատընլար կէօրիւլմիւչ վէ պիլինմիչ տիր։ Զօճուղտըզ քիմսէյէր թարաֆընտան խանէտէ չօճուղլարընըն չէքմէքտէ օյտըգլա-

ըը մէչադդաթ վէ իղթիրապլարա տա՞իր տիւսուզ հիքեայէլէր նագլ էտիլիր։ Եալանտան քէօրլիւք, սաղըրլըդ եախօտ սա՞իր պիր 'իւլէթ կէօսթէրիլիր, եախօտ պիր չօճուղըն վիւճուտը գաստէն վէ գայտսըզճասընա սագթաճլանտըրըլարադ հիլէ վէ խուտ'այա մէրհամէթսիզլիք կիւնահը տախի 'իլավէ էտիլիր։

Սու՞ր իսթի'մալ օլունան սատագանըն տիկէր պիր ֆէնալըղը րիյագեարանէ պիր հիսսի չիւքրան իղնար ու պէյանը տը։ Ինսան չօգ տէֆ'ա օն փարալըգ պիր սատագա իչիւն նէ պօլ պօլ թէչէքքիւրլէր, վէ սատագայը վէրէն քիմսէնին պէրէքեաթ ը իլահիյէյէ նա՞իլիյէթի իչիւն նէ չէվգլի տու՛ա վէ նիյազլար իչիտիր։ Շիւքրան ը նի'մէթ հազիդի պիր չէյ՝ օլուր իսէ, էյի պիր չէյ իսէ տէ, հազիդի մինհէթտարլըզ՝ 'ատի պիր ֆազիլէթ տէյիլ տիր, վէ 'ալել խուսուս տիլէնճիլյի քէնտիլէրինէ իչ կիւճ էթմիչ օլանլարըն հանընտա դըթ պուլունուր։ Պիզիմ օն փարամըզ իչիւն պիդէ պէօյլէճէ թէչէքքիւրլէր սունան ատէմին հադիզի հիսսիյաթընա պագա պիլսէ իտիք, չօգ տէֆ'ա անըն սէօզլէրի իւզէրինէ պիդէ 'ատէթա թահդիր ու իհանէթ նագարբյլէ պագար իտիք։ Պունտան պաչգա պիր տիլէնճինին տու՛ալարընտա խուսուսի պիր ֆա՛իտէ եօգ տը։ Ալլահ պիր ատէմին տու՛ալարընը, օ ֆագիր օլտըղը սէպէպտէն, նէ զիյատէ նէ տէ էքսիք հաղըրլըղլէ իսթիմա՛ էտէր։ Անըն տու՛ալարը՝ օ քէօր եախօտ սաղըր եախօտ սագաթ եախօտ ճիւզամը օլտըղը սէպէպտէն զիյատէ եախօտ էքսիք զըյմէթ ու էհէմմիյէթի հա՞իղ տէյիլ տիր։ Ալլահ տու՛ալարը դալդին ահվալինէ կէօրէ թագտիր էտէր։ Ասըլ թէ՞սիրի հա՞իղ օլան տու՛ա՝ վիւճուտճէ ահվալին եախօտ մալիք օլտըղը վարանընի միգտարը նագար ը իՙթիպարա ալընմայարագ իսթիմա՛ օլունան սալիհին տու՛ասը (Ցակ. 5. 16) տըր։ Պինա՞էն 'ալէյհ րիյագեարանէ թէչէքքիւրլէր վէ րիյագեարանէ խայր տու՛ալար զըյմէթսիզ տիրլէր։

Պիր չօգ տիլէնճի հիսսիյաթլարընըն հազիդի հալի հասէտ տիր քի, չօգ տէֆ'ա պուղդ ու 'ատավէթ տէրէճէսինէ վարըը։ Զալըղդան ֆագիրին էֆքեարը՝ քէնտի իչի իլէ մէչդուլ օլուր, ֆագաթ թէնպէլ սէրսերինին ահվալ ը ինսանիյէճէ ֆարգլարա տա՞իր տիւչիւնիւլ թագընմադա վագթը վար տըր, վէ չօգ տէֆ'ա քէնտիսինին տախի հայաթըն նի'մէթլէրինէ անտէն սատագա իսթէհիյի զէնկին ատէմ գատար հագդ ու սէլահիյէթի օլտըղընը հիսս էտէր։ Անըն տուտադլարը քէնտիսինէ վէրիլէն սատագա իչիւն խայր տու՛ալար թէլէֆֆիւզ էտէ պիլիրլէր իսէ տէ, գալպինին լիսանը լա՛նէթ վէ պէտտու՛ա տըր։

Իչթէ սատագա թէզվի'ի խուսուսընտագի կիւճլիւք թամմ պուրատա տըր։ Պիղիմ քէնտի նէֆսլէրիմիզ իչիւն չէֆգաթ վէ պիրատէրանէ մուհադպէթի մէվզը' ի իճրայա գոմագլըգտան նէչ՞էթ էտէն պէօյլիւք ֆէվ՞իա վէ մուհասսէնաթտան մահրում գալմագլըգ հալիմիզէ էլ վէրմէյէճէյի կիսի, տա՞իմա պիզիմ իլէ պէրապէր պուլունաճագ լիյագաթլը, միւհթաճ վէ միւղթարիպլէրին իհթիյաճլարընը տէֆ' ու թէսվիյէ էտիմմիչ հալտէ տախի պրագմամալըյզ։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր էկէր սատագա 'ագլսըղճա վէրիլիյօր իսէ, պիզ սատագա վէրտիյիմիզ ատէմլէրէ էն պէօյլիւք մագարրաթը վէրմէքտէ իդ։ Պիզ անլէրին հայսիյէթ ի զաթիյէյէ մախսուս օլան մէրտանէ հիսսիյաթլարընը մահվ վէ անլէրտէ թէննպէլլիք, հիլէ վէ խուտ'ա, րիյագեարլըգ վէ հասէտ հիսսիյաթընը թէչվիգ էթմէք թէհլիքէսինտէ պուլունմագտա իդ։ Սատագա վէրմէյէ մէյդ ու նիյէթլէրի օլանլարընը 'ալէտտէվամ հիսս էթիհլէրի պիր կիւճլիւք տիր։ Պիզ քէնտիմիզ մուգատտէմա պիրտէն զիյատէ տէֆ'ալար սատագա վէրմէք մէս՞էլէսինտէն պահս էթմիչ իսէք տէ, պու թէքրար պէ թէքրար 'ավտէթ էթմէմիզ լազըմ կէլէն պիր մէվզու' ը պահս տըր։ Պու պագտէ զիյատէ տէյճէնիմիզ չէյլերի կէլէճէք հաֆիթայա թէ՛խիր էտէրիզ։

ՉՕՃՈՒԴԱՐ ՆԱՍԸԼ ՊԷՕՅԻՏԻՒԼՄԷԼԻ ՏԻՐ

3

Լաքին մա՛սումընն թապի'ի եախօտ անըն թապի'ինին ևէրինէ կէչմիչ օլան թա'ամընըն թանզիմինտէն սօնրա, անըն զա'իֆ նէչվ ու նէմասընտան նէչ՞էթ էտէն հազմ կիւճլիւյինին պէօյիւք 'իլաճը ևինէ հավա տըր։ Հէփ նէսիճ(հիւսկէն)լերին ղըտասընը թահրիք էտէն հավա՝ նէչվ ու նէմա գուվվէթլերինի պաչղճա քէնտիլէրինէ մախսուս վէ միւնհասըր զըլան ալաթ ը հազմիյէնին էն գուվվէթլի միւ՞էսսիրի տիր։ Հազմ կիւճլիյինէ միւպթէէլա պիր չօգ չօճուղլար՝ չէհիր հապսխանէսինտէն, եա՛նի չէհր խանէլէրինտէն չըգարըլըպ տա պիրինճի տէֆ'ա օլարադ բահաթ նէֆէս ալաճազլարը տէնիվ սահիլինին գումընա եախօտ պիր տաղ սըրթընա եախօտ կիւնէչվ գարչը պուլունան հէր հանկի պիր չիմէնլի թօփրագ իւզէրինէ գօնուլընճա հազմսըզլըգ իղթիրապլարընտան մասուն օլուրլար։

Իպթիտա՞ի հազմ կիւճլիւյիւ պէրթարաճ օլուպտա չօճուգ պէօյիւյէրէք ա՛զա ի հազմիյէ տահա էյի նէչվ ու նէմա պուլունճա, խաֆիֆլէչտիրիլմիչ եախօտ էյրէթի նէյէճէքլերի — իլէ էվվէլ ղուհուր էթմիչ օլան բահաթսըզլըգլարընն տէֆ' ու րէֆ' օլունմալարընա մէտար օլմուչ օլան նէյէճէքլերի թէրք էթմէք լազըմ տըր։ Պիր չօգ չօճուղլար՝ չօճուգ անը հազմ էտէպիլմէյէ պաչլար պաչլամազ թապի'ի թա'ամընն նէկճանէ պէտէլի օլան ինէք սիւտիւ իլէ պէսլէնինճէյէ գատար, ազրը էլէմտէն եախօտ թա'ամը սինտիրէմմէքլիյին սա՞իր 'ալամէթլերինտէն մասուն օլտալար պիլէ, րէնքսիզ, զա'իֆ վէ ուճագ գալըրլար։

Հավանընն հազմ իւզէրինտէքի թէ՞սիրի՝ թուճուրլիյէթ չազընըն կէչմէսի իլէ խիթամ պուլմազ, նէվճիվանլըգ չազընտա, էվվէթ ինսանընն պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ տախի տէվամ էտէր։ Նէվճիվանլըգ չազընտա — ֆագաթ նէչվ ու նէմա քէմալինէ էրիչախի զէման փէք օ գատար տէյիլ — տինճիլիք իչիւն պէօյիւք իչթիհա լազըմ տըր, զիրա չօճուգ հալընըզ պէսլէնմէք իչիւն տէյիլ, անճագ պէօյիւմէք իչիւն տախի թա՛ամա միւհթաճ տըր։ Պինա՞էն'ալէյհ ազ վէ զա՛իֆ իչթիհա՝ մուճիպ լ էնտիչէ օլսա կէրէք տիր։ Պու չէյ էյրի քէմիքլի չօճուգլարընն պիր 'ալամէթ ի մախսուսէսի տիր, չինթիմալ քի անլէրին ա՛զա լ հազմիյէսինին թէմէլլի ուճագլըզընըն սա՞իմի պիր 'ալամէթի տիր։ Պու չէյ 'ասասալ չօճուգլարըն տախի պիր 'ալամէթ ի մախսուսէսի տիր, չու գատար քի ան լէրին իչթիհալարը օլմայաճաղը եէրինտէ, պէր'աքս հաստէն աչրըը չօգ իչթիհայա մալիք օլաղլիրլէր, եախօտ ագալլի 'ալէտտէվամ պիր չէյ ըսըրմագ իսթիհլասընա տիւչ օլա պիլիրլէր։ Իչպու 'ասր ը միւնէվվէրտէ պու իսպթիլայը ի'լան էթմէյէ եախօտ ղարիսք իչթիհա սահիլի չօճուգլարը ղըտա վէրմէյէն լէզա՞իլ եէմէք թէճրիպէսինէ տիւչիւրմէյէ գարչը սէօյլէմէքլիյէ սայքի հաճէթ եօգ տըր։ Իչթիհա նէ գատար զահրիսպ օլուր իսէ, թա՛ամ տախի օ գատար սատէ օլմալը տըր վէ թա՛ամլար արասընտա կէչէն միւտտէթլէր օ գատար զիյատէ սըզը սուրէթտէ նագար ը ի՛թիպարա ալընմալը տըրլար։

Թա՛ամլարըն ինթիխապը խուսուսընտա պիր իլքի սատէ դանունլար զիլքր օլունա պիլիր։ Հէնուզ սիւտ տիչլերի տէօքիւմէզտէն էվվէլ, չօճուգլարըն եէյէճէքլերի՝ սիւտլաճլար վէ հուպուպաթի օլմալը տըր։ Հուպուպաթի իլէ պէսլէնէն չօճուգլար՝ էթլի թա՛ամլար իլէ պէսլէնէն չօճուգլարտան տահա գուվվէթլի օլուրլար։ Էլեէվմ փէք չօգ խանէլէրտէ թէ՛ամմիւմ էթմիչ օլտըղը վէճհէ, կիւնտէ 3 օյուն էթլի թա՛ամ եէմէքլիք՝ սուրէթի մախսուսէտէ չօճուգլար իչիւն մուգիրր տիր։ Օն հաչընտան աչադը օլան հիչ պիր չօճուգ կիւնտէ պիր տէֆ'ատան զիյատէ էթլի թա՛աթ եէմէմէլի տիր վէ անը տա անճագ էօյլէն թա՛ամընտա եէմէլի տիր։ Մէյվէլէր վէ թազէ սէպզէվաթ՝ թա՛ամ իչիւն չարթ ը մութլագ տըրլար։ Հուպուպաթտա, 'ալէլխուսուս եուլաֆ ունունտա, քէզալիք սիւտտէ զիւլալ (ալպումին) վէ քիւլիյէթլի խալիս քէօմիւր վէ սու, նիչաստէ՝ հուպուպաթի իլէ պէրապէր, չէքէր՝ սիւտ իլէ պէրապէր պուլունուր։ Խալիս քէօմիւր վէ սու՝ հէրաբէթի վէ 'ազալի գուվվէթի հուսուլինէ, էթտէն խայլըճա զիյատէ գօլայլըդէ մէտար օլուրլար։ Ռէզալիք, էթ՝ սինիրլերի վիւճուտինն թահրիք օլունմասը հիչ լազըմ կէլմէմէյի պիր զէմանտէ հարաքէթէ կէթիրիր։

Զա'իֆ իչթիհա, գուվվէթսիզ 'ազալէլէր վէ գապըղըղը օլան չօճուգլար՝ օղալամագտան 'ալէլխուսուս գարն իւզէրինէ օլան օղալամագտան փէք միւսթէֆիտ օլուրլար։ Լկէր օղալամա՝ միւնասիպ սուրէթտէ իճրա օլունուր իսէ, գարնըն խարիճի վէ տախիլի 'ազալէլէրինի գուվվէթլէնտիրիր վէ գան իլէ ճէրահաթըն ճէվվէլանընա մէտար օլուր։ Իչթէ պու վէճհլէ իլքի սիւրլիւ 'ամէլիյաթ իլէ, օղալամա հազմը գուվվէթլէնտիրիր, զիրա գարն փէքվիյինի եէնմէյէ վէ հազմ պէյզլերինին էմմէօնինի գօլայլաչըրմագ խուսուսընա մալիք տիր։

ԻՆՃԻԼ Վ.Ա'ԶԸՆԸՆ ՄՈՒԹԱՍԱՐ ԹԱՐԻԽԻ (*)

(Տ. Յ. Գ.)

1

Պէթհիւն տիւնեայա կիտիպ՝ հէր մախլուգա պէչարէթի վա'զ էտինիզ։ Յէ՜՜՜՜
Օ՛, զէման պէն, Ա՛հ, եա Բապպ ևէհօվա
Իչթէ պէն սէօյլէմէյի պիլմէմ՝ զիրա պէն
չօճուգ իմ, տեհիմ՝ Լաքին Բապպ պանա
տէտի քի, Պէն չօճուգ իմ տէմէ, զիրա
սէնի քիմէ կէօնտէրիր իսէմ, կիտէճէքսէն,
վէ սանա նէ քի էմր էտէր իսէմ, սէօյլէյէճէքսէն։ Եէէփ՜
Պէն տախի իչթէ պէն, պէնի կէօնտէր տէտիմ, Եա՜յէ

«Վա'զ էթմէքլիք» քիւթիւպ ի միւլհէմէյէ 'ա՞իտ պիր քէլիմէ օլուպ, լուղէվի մա'նասը Ռէլամ Ուլլահը ֆէյրատ վէ նէվ' ի պէչերէ ևէպպ էթմէք տէմէք տիր։ Վէ պու էնսպարաթ սաաէճէ մինպէր եախօտ խուսուսի թէճէմմիւ'էրտէ իրատ ը քէլամ վէ իֆատէ ի մէբրամ էթմէք օլմայըպ, իլլա 'ատի միւսահէպէթատ, իչ վէ թիճարէթի էտնասընտա, վէ 'էօմրիւն ճէմի' ի հալ ու քէյֆիյէթլերինտէ թէպզիր վէ թէնզիր ի քէլամ էթմէք տէմէք տիր։ Եունանիճէ «Մէվ'իղէ» լուղէթի էյամ ը հավարիյունտան սօնրա, մէյտանըն իպ օլուր իսէ, թա՛ամ տախի օ գատար սատէ օլմալը տըր վէ թա՛ամլար արասընտա կէչէն միւտտէթլէր օ գատար զիյատէ սըզը սուրէթտէ նագար ը ի՛թիպարա ալընմալը տըրլար։

Թա՛ամլարըն ինթիխապը խուսուսընտա պիր իլքի սատէ դանունլար զիլքր օլունա պիլիր։ Հէնուզ սիւտ տիչլերի տէօքիւմէզտէն էվվէլ, չօճուգլարըն եէյէճէքլերի՝ սիւտլաճլար վէ հուպուպաթի օլմալը տըր։ Հուպուպաթի իլէ պէսլէնէն չօճուգլար՝ էթլի թա՛ամլար իլէ պէսլէնէն չօճուգլարտան տահա գուվվէթլի օլուրլար։ Էլեէվմ փէք չօգ խանէլէրտէ թէ՛ամմիւմ էթմիչ օլտըղը վէճհէ, կիւնտէ 3 օյուն էթլի թա՛ամ եէմէքլիք՝ սուրէթի մախսուսէտէ չօճուգլար իչիւն մուգիրր տիր։ Օն հաչընտան աչադը օլան հիչ պիր չօճուգ կիւնտէ պիր տէֆ'ատան զիյատէ էթլի թա՛աթ եէմէմէլի տիր վէ անը տա անճագ էօյլէն թա՛ամընտա եէմէլի տիր։ Մէյվէլէր վէ թազէ սէպզէվաթ՝ թա՛ամ իչիւն չարթ ը մութլագ տըրլար։ Հուպուպաթտա, 'ալէլխուսուս եուլաֆ ունունտա, քէզալիք սիւտտէ զիւլալ (ալպումին) վէ քիւլիյէթլի խալիս քէօմիւր վէ սու, նիչաստէ՝ հուպուպաթի իլէ պէրապէր, չէքէր՝ սիւտ իլէ պէրապէր պուլունուր։ Խալիս քէօմիւր վէ սու՝ հէրաբէթի վէ 'ազալի գուվվէթի հուսուլինէ, էթտէն խայլըճա զիյատէ գօլայլըդէ մէտար օլուրլար։ Ռէզալիք, էթ՝ սինիրլերի վիւճուտինն թահրիք օլունմասը հիչ լազըմ կէլմէմէյի պիր զէմանտէ հարաքէթէ կէթիրիր։

Զա'իֆ իչթիհա, գուվվէթսիզ 'ազալէլէր վէ գապըղըղը օլան չօճուգլար՝ օղալամագտան 'ալէլխուսուս գարն իւզէրինէ օլան օղալամագտան փէք միւսթէֆիտ օլուրլար։ Լկէր օղալամա՝ միւնասիպ սուրէթտէ իճրա օլունուր իսէ, գարնըն խարիճի վէ տախիլի 'ազալէլէրինի գուվվէթլէնտիրիր վէ գան իլէ ճէրահաթըն ճէվվէլանընա մէտար օլուր։ Իչթէ պու վէճհլէ իլքի սիւրլիւ 'ամէլիյաթ իլէ, օղալամա հազմը գուվվէթլէնտիրիր, զիրա գարն փէքվիյինի եէնմէյէ վէ հազմ պէյզլերինին էմմէօնինի գօլայլաչըրմագ խուսուսընա մալիք տիր։

(*) Իչպու պէնտի հազըրլար իքէն, «Թրխոթիչյան խատէմէսինին մե՛մուրիյէթ վէ խըզմէթի» նամըյլէ մա՛րուֆ քէթապըն միւ՛էլլիֆինին էթէթիխազ էֆտիյի ուսուլը Թահրիրի մե՛ին հալինտէ կէօղէտիմիշ տիր։

նա կէլիպ պիզիմ չիմոիքի «վա'զ» լուղէթի իլէ հէմմա'նա տըր։ վէ մէյտան ը ինթիչարա չըգմասը, պալատէ զիքը էոիլոխի իւզրէ, Ք. Մուղատտէստէն տիր։ Մէսէլա, Եունանիճէ իսթի'մալ էոիլէն իքի ֆարդլը լուզէթլէր։ 1 Գօր։ 15։ 33տէ Մո՛ալէբէն վէ Ա'մալ։ 20։ 11տէ էլա՛ էնդ։ մա'նալարըյլէ թէրճէմէ էոիլմիշ տիրլեր քի, մահրէմանէ մոխոթէպէ վէ մոհավէբէ տէմէք տիր։

Մէվ'իզէ հազդընտա ֆարդլը 'ալիմլեր ֆարդլը թահտիալեր վէրմիշլեր տիր։ լաքին պիզիմ մատտէմիզ սատէճէ մէվ'իզէնին թարիխի օլտըղընտան, անտէն սարկ ը նազար էտէրիզ։

Պու մատտ մուհիմմ պիր մատտ տիր։ Տա՛իրէ ի վիս'ալը կէնիչ օլարագ, 'իլմի իլահի վէ րուհանի 'էօմրիւն' ֆարդլը 'ասրլարտա ֆարդլը հէյ՛էթ վէ էհէմմիյէթ քէսպ էթմէսիյլէ, փէք չօգ վազըթ վէ իհթիմամ թալէպ էտէն պիր մատտէ օլմուշ տըր։ Րիվայէթ թարիխինտէ մէզհէպի թա'լիմաթ վէ ֆըրգալարըն թէնէվվիւ'ի վէ թէֆէրրիւգիւ Ինճիլ վա'զընըն էյամ ը թարիխինի տահա մուհիմմ գըլմըշ տըրլար։ 'Ասրլարըն 'ագլի, ախլագի վէ մէզհէպի, րուհ վէ մահիյէթլէրինի, էն պէրրաղ սուրէթտէ իֆատէ էտէն մի՛էսիր վասըթալարտան պիրիսի տահի օլ 'ասրլարտա իրատ ը քէլաւ վէ իֆատէ ի մէրամ էտէն վա'իզ, միւպէյյիր, խաթիպ վէ նահրըգէվէրտաղլարըն վա'զ, մէգալէ վէ նուսթզլարը օլմուշ տըր։ Պու նօզթայը Գօլրիճ չէօյլէ իֆատէ էտիյօր. Պիր 'ասրըն վա'զլարընտա օլան ֆաֆրէ, ահէնկ սէֆա, խըրաչը ֆահապէէ վէ էղնէրա+ը հէսս, օլ 'ասրըն սիյրէթինին էն ա'լա մի'յարընը թէչքիլ էտէրլեր։ Պու իֆատէ 'ասրլարըն վա'զ թարիխինի թէտգիգ ու միւթալա'ա էտէպիլմէք իչիւն էն միւնասիպ տէլիլ վէ մէպտէէրտէն պիրի 'առտ օլուննա պիլիր. զիրա Ինճիլին պէչարէթինտէ էսասի վէ էհէմմ օլան պիր թագըմ հազիգաթլար, 'ասրլար միւրուրիյլէ 'այնի գալըրլար իսէ տէ, օլ հազիգաթլարը պէյան վէ իֆատէ էթմէքլիյնի չէքլ ու հէյ՛էթլերի տա՛իմա թէպէտտիւլէ մազհար օլմագտա տըրլար։ Վա'իզ պիթթապի' պուլունտուղը 'ասրըն րուհու իլէ սէօյլէյէճէք տիր։ Մատտէ տա՛իմա 'այնի տիր։ Լաքին վա'զ էթմէքլիք պիզզարուր 'այնի գալամագ, թէպէտտիւլ էտէճէք նօզթալար վէք չօգ տըր։ Սաֆսաթա 'ասրընտա օլան վա'զլար իլէ Ինկիլթէրրատան Ամէրիգայա հիճրէթ էտէն խալխիյուն ֆըրգասընա խիթապէն իրատ էտիլէն վա'զլար մատտէճէ 'այնի իսէլէր տէ, րուհանիլիք, չէվէ, մանթըգ վէ խութպահ նօզթա ի նազարընտան էսասի ֆարդլարը վար տըր։ Պու իքի ֆարդլը նէվ'տէն օլան վա'զլարըն միւթալա'ասը, օլտուղճա պու թէսավվուրա թագվիյէթ վէրէպիլիր։ Մատտէնին 'այնի, լաքին ուսուլը իֆատէնին ֆարդլը օլմասը' 'ասրլար միրուրիյլէ թէխալլուճ էթտէի կիպի, 'այնի 'ասրտա հաչայան լաքին ֆարդլը տիյարլարտա պուլունան միւխթէլիֆ միլլէթլէրտէ տահի թէխալլուճ էթմէքտէ տիր։ 19ընճը 'ասրտա հաչայան ֆարդլը լաքին 'այնի ատրէճէ միւթէ'ալիմ 2 միլլէթին վա'իզլէրինին վա'զլարընտա օլան ուսուլը իֆատէ, չէվէ, մանթըգ վէ լիսան նը միւթալա'ա էթտիյմիդագէ, անլէրտէ քիւլլի պիր ֆարգ կէօրէճէյիզ։ Պիր միլլէթին վա'իզ վէ միւպէյյիրլերի օլ միլլէթին էվլատը օլտըգլարընտան, քէնտի միլլէթինին սիյրէթ ու թապի'աթընը վա'զ վէ նուսթզլարընտա պիղզարուր կէօսթէրէճէքլէր տիր։ Պու նէվ' թէֆէրրիւգ հալընըգ վա'զ վէ վա'իզլէրտէ տէչիլ, իլլա 'իլմի միւթալա'ա, սէնա'աթ, թիճարէթ, ֆինունը զարիճէ վէ սա՛իրէ իլէ անլէրին էրպապընտա տահի միւչահէտէ էտիլմէքտէ տիր։ Ինճիլ վա'զընտա 'ասրլարըն սա'յ ու զայրէթի մատտէյի թէպտիլէ մուվաֆֆագ օլամամըշ տըր։ Ցինսուս Քրիստոս ֆարդլը չէքլ վէ պիչիմլէրտէ ֆարդլը 'ասր վէ տիյար էհալիսի թարաֆընտան վա'զ էտիլիր իսէ տէ «Օ պէՆ, պունդ՛ն վէ իլ եզ էպէս 'այնի պէր»

Տիւնեանըն իպթիտասընտա Ալլահ քէնտի զաթընը վէ քէլամընը աւէտլերէ իլհամ վասըթասըյլէ քէչճ էթտի։ Ճէմի'լի գատիմ միլլէթլերին տինլերինի թէճֆիչ վէ թէհարրիսխյլէ իչթիղալ էտէն տին մու'ալլիմլերի' պու տէնիլէնին տօղրուս օլտուղընա պա'զը տէրէճէ էմարէթլեր պուլա պիլմէքտէ տիրլեր։ Լաքին Ալլահըն քէնտի քէնտինի քէչճ էթտիյի 'ասրլարտա հաչայան աւէտմլեր, քէնտիլէրինէ իլհամ ետ պիր վասըթա իլէ թէպլիղ էտիլէն Բէլամ Ուլլահը ֆարդլը նօզթա ի նազարլարտան միւթալա'ա էտէրէք, անը ֆարդլը հէյ՛էթլերէ վա'զ էթմիչ տիրլեր։ Պու ֆարդլը միւթալա'աթա զահիպ օլմուշ օլան աւէտմլեր, ևէտլերինտէ պուլունան թէսավվուրու քէմալէ Ըհախօա զէլալէթէ իսալ էտիպ, թուխթըզլարը մէսէլէյէ կէօրէ, խէլասա հախօա խարապիյէթէ վասըլ օլմուշ տըրլար։ լաքին հէր նէ տէ օլուր իսէ օլսուն պու աւէտլեր քէնտիլէրէ էմանէթ էտիլմիչ օլան քէլամ Ուլլահըն սատըգ հախօա զայրի սատըգ Լա'Ն, Ն-պէչլէր վէ ըէբճէհանլարը օլմուշլար տըր։ Բէլամ Ուլլահը սատագաթլէ քէմալէ իսալ էտէնլեր, պիր պօրու միսալի 'ասրլար միյոնէսինտէ սէս վէրիպ, ինսանիյէթի օլ իլահի սէտանըն սուսուր էթտիյի մէնսպա'ա տա'վէթ էթմիչ տիրլեր։

Նոյ ա'սար ը գատիմէտ, — աւէտլերին Ալլահըն 'իլմինտէն պիխսապէր օլտըգլարը պիր զէմանտէ Սալահ վա'նդ թէսմիյէ էտիլտի։ Աբրահամ, Ցակոբ վէ Ցովսէփ պու խըզմէթի մուգատտէսէյի իֆատա գուսուր էթմէտիրլեր։ Մովսէս վէ Ահարոն քէնտի մի՛էսիր 'ասալարըյլէ էհալիյի իրչատ էտիպ, խէլաքեար Բասպը իխպար էտէն վասըթալար վէ մասահաթկիւղարլար օլտուլար։ Ախէր մէչհուր եէհուտի զաթլար խէլասըն պէչարէթինի տէր'էօհտէ էտիպ, հաչատգլարը 'ասրլարընտա Ալլահըն քէլամընը իխպար էտէն պասիր, պագրճը, թէրճէման վէ փէյղամպէր 'իննվանըյլէ թանըլտըլար։ Սամուէլ, Եսայի, Երեմիա, Եզեկիէլ, Դանիէլ վէ սա՛իրլեր իմթիսալա չայան միւպէյյիրլերէտէն տիրլեր։

Եէհուտի էսարէթի զէմանընտան սօնրա, չէրի'աթըն խալխս թա'լիմաթընը էհալիյէ թէպչէր վէ թա'լիմ էթմէք իւզրէ, խուսուսի պիր իչթիյագ ուչյանը։ Ինչպս իչթիյագ էհլի չէրի'աթ վէ քեաթիպ նամըյլէ մա'րուֆ պիր թագըմ 'ուլէմանընն մէյտանա կէլմէսինի մուճիպ օլտու։ Պու զէմանտա եէհնի սինագոգլար թէ՛սիս էտիլիպ, իչպս միւ՛էսասիսաթ վէ 'իպատէթխանէլէրտէ խուսուսիյլէ չէրի'աթ, թա'լիմ վէ թէտրիս էտիլիր իտի։ Ցիլօնըն չէհատէթինէ կէօրէ, պէգլիճէ եէհուտի սինագոգլարընտա չիֆահի նուսթզլար վէ կէնիչ միւպահասէլեր էտիլիր իտի։

ՇԻՖԱ ՊԻԼ ԻՄԱՆ ՄԷՊՏԷՍԻ
(Էնկլա Կ. Բո՛պեռն, Մաբ'աշ)
(38ինճի Նէ՛սխէէն մագա՛զ)

Կէլէլիմ չիֆա պիլ իմանըն վէ խրխոթիյան ֆէննինին միւչթէրիք պուլունտուղը չիֆալար ճիհէթինէ, զիրա հէր իքիսի վասըթասըյլա հիսապտուղ չիֆալար իճրա օլունտուղը 'ումուրմէն գագուլ օլունան պիր հազիգաթ տըր։ Պունլար սիհրպազլըգ էտիյօրլար տէմէք տօղրու օլամագ։ Նիչէ էհլի մէրագ վէ իգթիտար չօգան, թագվիպ, մու'ալլիմ, ավօգաթ վէ թիճճար պու պագտէ չէհատէթ էտէրլեր։ Պա'զը միսիօներ վէ միսիօներէլերին պիլէ չիֆա թէճճմիւ'լերիյլէ իֆագաթ պուլտուղը մա'լիւմ տիր։ Լաքին ասըլ մէս՛էլէ չիֆալարընըն 'ատէտինտէն զիյատէ թագվի'աթը օլուպ, պու պագտէ իսէ վագը'ա իհալ չունլարտան 'իպարէթ տիր։

1։ Պու իքի ֆըրգա տահի մա՛վֆֆագէյյէնէ՛ղլէ՛լէրինէ եօղ՛ալըր Շիֆա Բագպա մահսուս տըր տէյէրէք։ Տէմէք պուբատա թէպագէթ թագվի'լ վասըթալար իլէ մէյտանա կէլէն չիֆալարլէ մուգայէսէ իչիւն պիր էսաս հօգ տըր։ Թէպագէթ խաթիբընն պիր թարաֆընա մուվաֆֆագիյէթի տիկէրինէ իսէ 'աքսինի հազար։ Շիֆաճըլար տիւնեայա պու ֆարդը կէօսթէրմէզտէն ասլա իֆթիխար էտէմէզլէր։ Լաքին չիֆաճըլար պու պագտէ նէ դատար տա սիւքիւթ էթսէլէր, խապէր վէրիլիր քի հիւզէրճէ խասթալար հիչ իֆագաթ պուլմայարագ 'ավաէթ էյլէմիյլեր։ Տր. Քիսլիս Մէնիտօրֆ չիֆախանէսինտէ 150 խասթալարըն չիֆա իչիւն պէքլէտիյինի կէօրտիւմ» տէմիչ։ Շիֆա պուբլօալար պէքլէմէյէ նէ հաճէթ զալաճագ իտի։ Շիֆաճընըն պիրի «Պիր զաչ սէնէ էվվել չիֆա պուլմուչլարտան նիչէլերի էյան չիֆա իչիւն միւնթազըր տըրլար,» պույուրմուչ։ Խասթալարտան նիչէլերի չիֆաճըլար «Րահաթ օլտուն» տէտիքլէրի իչիւն իֆագաթ պուլտուղ զանն էտէրլեր. Եա տա ասլէն չիֆա պուլուրլար տա պիլմէզլեր իմիչ։ Պէօյլէլեր մուա"խխարէն փէք ֆէննա իւմիտսիզլիյէ տիւչմիչլեր։ Պիր պէօյիւք չիֆաճը պիր եէնի կէօզ պիթիրմէք իչիւն, պիր տիկէրի տէ եէնի զօլ վէ այագ հասըլ էթմէք իչիւն սէնէլէրճէ նաֆիլէյէ չալըշմըշլար։ Դալպ 'իլէթինտէն իմանլէ չիֆա պուլմուչ տէնիլէն պիրի' Եանընա թէքրար հէքիմ չաղըրմագ իճապ էտէրէք կէօրիւլիւր քի չիֆա քիւլլիյէն պի էսաս իտի։ Պա'զէն չիֆաճըլար էլինտէ խասթա պէտթէր օլմուչ վէ հաթթա էօլիւմ պիլէ վագը' օլմուչ տըր։

2։ Իման չիֆալարը 'ումումէն Նաֆկմա Եա Ղէյ+ պուլունմըշլար։ Թահդիգաթտան անլաչըլմըշ տըր քի, օն սէնէնին 150 չիֆա վազ'ալարընտան 70ի հիչ չիֆա տէյիլ, 271ի հազդընտա վէրիլէն իֆատէլերտէն պիր չէյ անլաչըլամագ, պագի 52յէ տէ չիւպհէ էթմէքէ գապիլ տէյիլ տիր։ 'Ումումէն չիֆաճըլար խասթայը 'իլէթին քեամիլէն կէչմիչ իսթիյինէ տա՛իր իդնա' էթմէյէ չալըշըրլար։ Նասթա 'իլէթի հագդընտա տիւչիւնիւպ գօնուչմամալը։ Նէ գատար տա 'իլէթին իզթիրապընը հիսս էթսէ, համա Ալլահա չիֆա պուլտուամ տէմէյի։ Պունլարըն պէյլի 'ատէթլերինտէն պիրի տէ ազրը վէ իզթիրապ զէմանընտա Ք. Մուղատտէսէն բասթ կէլէ պիր եէրինի աչըպ կէօզլերինէ իլիչէն իլք այէթին մէֆհումընը բահաթսըզլըգլարը հագդընտա պիր իլհամ սայմագ վէ անը զիքր էթմէք տիր։ Պու հալտէ իման չիֆալարընըն թապի'աթընը անլամագ տահի կիւճ տիր։ Լօրտ Կարտընսթօն նամ զաթ վէք մէրագլէ էթմիչ իտիյի թահդիգաթ նէվթիճէսի օլարագ «Շիֆա պուլմուչ» տէտիլէնլէրտէն իւչտէ իքիսինին ազ սօնրա էօլտիւյինիւ իհպար էտիյօր։ Նիչէ տէֆ'ա 'ատէթատան ուզուն վագթ ատյան չիֆալար տահի ֆիէրհոթլէրինտէ տա-

խիլ տիր։ Պիրի մու'ալեճէ իլէ իքի կիւնաէ կէչէ պիլէն պիր սօղուգ ալմասընտան 24 կիւնաէ գուրթուլուր երնէ տէ «Իմանլէ չիֆա պուլտում» տէր։ Պիր տիկէրինին այաղը գըրըլըր վէ հէր իպրամա բաղմէն սարտըրմաղը րէտալէ մէսհ օլունուր։ Նիհայէթ պիր պուչուգ այ հէրինէ տէօրթ այ սօնրա իֆագաթ պուլտըղընտա պիրէ «Համա Ալլահա Յիսուս գալգ վէ հիւրիւ տէսի, վէ իշթէ հիւրիւյիւպ խէլասընը կէօրտիւմ» տէր։

3. Իման վէ ֆէննիի չիֆալարընտա կէօրիւլէն էն պէյլի մախսուսիյէթլէրտէն պիրի 'ուսմումէն վէ սայքի պիլա խոթիանա Junctional եա'նի ա'ղա է պէուէնի իբտիդիլէրինէ 'ա"իա էլէնիլէր չէֆալէրը օլմասը տըր։ Պունլար արասընտա էն հազրգ թապիպլէրին մու'այէնէսի թահթընտա չիւպհէսիզ սուրէթլէ Organic եա վիւճուտին թէրքիպ վէ պինասընա 'ա"իա պիր չիֆա պուլունմամըշ տըր։ Տէմէք քէօր կէօղիւ աչամազլար, գըրըգլարը պիւթիւնլէյէմէզլէր։ Պիր եէնի տիչ իհտաս էտէմէզլէր, հանըգլարտան գուրթարամազլար, վէ ֆէննի ի ճէրրահի տա"իրէսինէ էլ ուզատամազլար։ Օթուզ եաչընտաէք քէօր թանըլմըշ պիր գըզ մու"ախխարէն հէլաս Օրտուսընա միւլազէմէթ էթմէքլէ Մէյճըր Բ.Նին չիֆա թէճէմմիւ'ինտէ միւ'ճիզէ իլէ կէօրմէյէ պաչլայըպ քէօր տէյնէյինի աթմըշ վէ գուրթուլմըշ։ Յագաթ մուհազգազ սուրէթլէ պիւնեէվի սայըլմըշ պու վազ'այա տա"իր իքի հազրգ կէօզ թապիպլէրինտէն իլքինին թազրիրի չու տըր։ Թա քիւչիւքլիքտէն պիր եօլ իլէ մէզպուրէնին կէօզ 'ատէսէլերի զայպ օլմուշ, վէ կէօզ քէնտիսի տէ փէք պօզուգ իքէն պա'զէն վազը' օլտուղը իւզրէ, սօնրատան 'ատէսէլերին եէրինէ քէսիճ պիր փէրտէ կէլմիշ, լաքին մէզքիւր րէտմ էանատընտա Մէյճըր կէօզլերի սըզըճա օղալար իքէն, օլ փէրտէ եըրթըլըպ պատար զրսմէն ի'ատէ օլունմըշ։ Օլ փէրտէլերին մէվճուտիյէթինէ տէ էմարէլեր վար իմիշ։ Օլ պիր թապիպլին պէյանընա կէօրէ, մէզպուրէնին կէօզլերի էլան ֆէննա սուրէթտէ 'իլէթլի օլուպ, խուսուսի պիր թէպէտտիւլ հօզ տըր։ Անճագ մէզպուրէ ագտէմէ զանն էթտիյինտէն էյի կէօրիւր իտի, սօնրա տա էվվէլքինտէն էյի կէօրիյօր զանն էթմիշ։ Ա.փանսըզ թէպէտտիւլ իսէ 'ատապի թահրիքատթ նէթիճէսի իտի։ Զիրա սօնրատան էտիլէն թէֆթիշլեր իլէ տէ կէօրիւլմիւշ տիր քի մէզպուրէնին պատարը իլէ պէրապեր իմանը տա վէք զա'իֆլէնմիշտիր։

4. Շիֆաճըլար թարաֆընտան թէչհիր էտիլէն Իլահի չիֆալարըն տիկէր մախսուսիյէթի 'ոխլէ+լէրէ տիր։ Պա'զէն աղըր խաստթալըղլար հազգընտա իխպարատթ վար լաքին նիչէ տէֆ'ա հիչ պիր թապիպլին ֆիկրիսթէ կիրտիրմէք իսթէմէյճէյլի էն 'ատի վազ'ալարը զիքր էտիյօրլար։ Մէսէլա «Համա Ալլահա չիֆա պուլտու» տէյիւ թանթանա իլէ այլըգ զազէթալարտա նէչր էտիլմիչ վազ'ալարտան իքիսի թիւթիւնիւ թէրք էթմէքտէն 'իպարէթ իտի։ Պիր տիկէրի, պիր չօճուղըն պաչը փարմագ սըզար տէրէճէտէ հարըլմըշ տա ֆէննճ 'ալէլ 'աճէլէ հարայը պիրլէչտիրիպ, իւզերինէ քիրէճ պատարագ (պիրլէչտիրմէք վէ քիրէճ պատմագ թապի'ի վասըթալարը գուլլանտրգլարը խաթրտա գալա) տու'ա էթմիշ, վէ սօնրալարը եարա չօգ իւֆիւնէթլէնմէյինտէն, վէ հէրի չօգ պէլլի օլմայաճաղընտան, միւ'ճիզէ չիֆասը սայըլմըշ տըր։

(Մոպա'պը վաբ)

ԻՆՃԻԼ ԻՇԻՆԷ ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՉՕՊԱՆ

Հաճըն խանէտանլարընտան Համբարճումէֆ. Րէճէպեանըն մախտումը Տիգրան Րէճէպեան 1892տէ 'Ա.ֆնթապտա վազը' Մէրքէզ ի Թիւրքիա Գոլէճինտէ իքմալը միւտտէթ էյլէտիքտէն սօնրա, Մար'աչ'իլմի իլահի մէքթէպինտէ պիր սէնէ գալրպ, 1893 Սեպտեմբերտէ Ամերիգայա կէլմիշ տիր։ 3 սէնէ Օպերն 'իլմի իլահիսինտէ գալըպ օրատան տիփլոմասընը ալտըգտան սօնրա, միւպէչչիրլիք վէ ինթիպահ ը բուհանի խըտմէթլէրինտէ լայըմ օլան ուսուլ վէ մէպտէլերի էօյրէնմէք իչիւն պիր միւտտէթ վագթընը տիւնեանըն էն մէչհուր միւպէչչիրի օլուպ, հագընլարտա վէֆաթ էտէն Մր. Մուտինին Շիգակօտա վագը' 'իլմի իլահի մէքթէպինտէ իմրար էյլէմիշ տիր։

Րէճէպեան էֆէնտի պանա տէմիշ տիր քի, «Մր. Մուտինին մէքթէպինտէ իւչ այ միւտտէթ իմրար օլունան բուհանի 'էօմրիւն քէսպ ի հայաթ էտիպ տէրինլէնմէսի իչիւն հէր հանկը պիր 'իլմի իլահի մէքթէպինտէ սարֆ օլունան 3 սէնէ միւտտէթինտէն տահա զիյատէ ֆա"իտէլի տիր։»

Օնտան սօնրա մէրգում պիր քիլիսէտէ պիր սէնէ նիզամի Ամերիգալըլարա վա'իզլիք խըտմէթինի իֆա իլէ իքի սէնէ տախի ֆարդը վիլայէթ վէ չէհրլերտէ հօլճուլըգ էտերէք, վա'զ վէ նութգ իրատ էթմէքլէ մէչղուլ օլմուշ տըր։ Սօն սէնէսինտէ Հարթֆըրտ 'իլմի իլահի մէքթէպինէ կիտիպ Փօսթ Կրէյճուէյթքօրս ալտը։

Հէման պու միւտտէթտէ Հաճըն պիրինճի քիլիսէսինտէ վա'զ էթմէք իւզրէ, պիր տա'վէթ ալտը։ Բէնտինի տա'վէթ էտէն քիլիսէնին արզուսը վէ Ամերիգան Պօրտ չիրքէթինին թաստիգի իւզերինէ 1900 մայիս 17տէ Հարթֆըրթ չէհրինին (Էսայլըմ հիլ) թէսմիյէ օլունան ժողովական քիլիսէսինտէ չօպան թախսիս օլունտու։ Զօպանլըգ խըտմէթինտէ Հարֆըրթ 'իլմի իլահի մէքթէպինին րե"իսի փրօֆէսօրլար, վէ քիլիսէնին չօպանըն թարաֆընտան պէօյիւք պիր պիր իզահիամըն հուզուրընտա իճրա օլունմըշ տըր։

Պատ. Րէճէպեան իքի սէնէ էվվէլ Պատ. Սարգիս Տէվիրեանըն քէրիմէսի Օր. Հէղին իլէ նիչանլանմըշ օլուպ, մերգումէ Սփըրինկֆիլտին Յորէնչ Ամերիգան գօլէճինտէ թա'լիմ օլունմագտա իտի։ Մերգում վէ մերգումէնին մէքթէպ միւտտէթլերի խոթամա էրտիքտէն սօնրա, Պատ. Րէճէպեանըն փէտէրի թարաֆընտան վէքիլ օլան կէրթինեան վէ Պատ. Տէվիրեանըն Պինընկհէմճընտաքի խանէլէրինտէ տիւյիւն թէտարիքատթը կէօրիւլիւպ, Յուլիս Յտէ պիր չօգ տա'վէթլի տօսթլար իլէ Րօզ Մէմօրիէլ Նամ քիլիսէսի խընճախընճ տօլու օլարագ, վէ քիլիսէ վէ ճէմա'աթը թարաֆընտան իքրամէն քիլիսէ փէք կիւզել չիէքլերը իլէ թէզեին օլունմըշ օլարագ, սատէ պէյազ չիէքլերտէն հափըլմըշ պիր քէմերին ալթընտա կէլէն վէ կիւվէյի տուրուպ նիքահ խըտմէթի իճրա օլունտու։ Խըտմէթտէն սօնրա տա'վէթլիլերէ իքրամլար էտիլիպ, չօգ խօշ պիր սուրէթտէ չէնլիք խոթամ պուլտու։

Պատ. Րէճէպեան 'պու տիյարտա հէր հանկի պիր քիլիսէտէ վա'զ էթմէյէ մուգթէտիր վէ իսթէսէ պիր քիլիսէ պուլուր իսէ տէ, քէնտինին պաշ մազսէտի վաթանընա կիտիպ քէնտի վաթանտաչլարը արասընտա չալըշմագ օլտուղընտան, չիմտիլիք Հաճլին պիրինճի քիլիսէսինին տա'վէթինի պիր սէնէ իչիւն դագտուլ էտիպ, օրայա կիլթմէյէ հազըրլանմագտա տըր։ Պատ. Րէճէպեան էրմէնիճէ, թիւքճէ վէ Ինկիլիզճէ վա'զ էթմէյէ մուգթէտիր տիր։

Պատ. Րէճէպեան վէ ղէվճէսի Հոկտեմբեր այընըն իպթիտալարընտա Թիւրքիայա կէլմէյէ հազըրլանմագտա տըրլար։ Մէ"մուլ է-տէրիզ քի սէլամէթլէ հէթիչիպ քէնտիլէրին ինթիխապ էյլէտխի չու մուգատտէս իչլէրինտէ մուվաֆֆագ օլուրլար. պու իչտէ մուգատտէր էօյլէ կէթիրտի քի Պատ. Րէճէպեանըն վա'զ էյլէմէք իչիւն կիթտիյի քիլիսէ գայն փէտէրի Պատ. Սարգիս Տէվիրեանընըն 20 սէնէ տէվամվէ մուվաֆֆագիյէթ իլէ չալըշտըղը քիլիսէ օլտըգտան մա'տա, քէնտինին տախի անա քիլիսէսի տիր։ Րէճէպեան էֆէնտինին 'ավտէթ էյլէմէքտէ օլտուղը քիլիսէսինի խըսըմ վէ տօսթլարընը թէպրիք էտիպ, 'ազիմ մուվաֆֆագիյէթէ մաղհար օլարագ վաթանընա պէօյիւք պիր պէրէքէթ օլմասընը ձէնապ ը Հագդտան թէմէննի էտէրիզ։

Պիրինկհէմճըն, Ամերիգա Կ. Ա. ԿԵՐԹՄԵՆԵԱՆ

ՀԱԳԻԳԻ 'ԱԶԱՄԷԹ ՔՐԻՍՏՈՍՏԱ ՄԱԼԻՔ ՕԼՈՒՐԸԶ

(Լ.ե.ն Վ. Մելիքոնեան, Զեյթուն)

Ատէմլերին հագիգի 'ազամէթէ մալիք օլմալարը խուսուսընտա, Խրիսթիյանլըղըն թապտիմ էյլէտխի մէպտէ չօգ մուհիմմ տիր. չիւնքի ատէմ նէ տէրէճէ թէրքի' օլունսա, քէմալէ վասըլ օլմուչ օլտուղընա տա"իր քէնտիսինտէ պիր դանա'աթ հասըլ օլմազ։ Հագիգաթէն տէ ատէմի զէմինի չէյլէր իլէ իգնա' էյլէմէյէ չալըշմազ, անը թահդիր էթմէք տէմէք տիր։

Մէ"էյէ հալ եուէյմ։ (1) Նէ՞ տիր հագիգի 'ազամէթ։ Պէօյիւք օլմազ իչիւն' ատէմ քէնտի տիւչկիւն հալինտէն հիւքսէլիպ, միւթէլա'ալարընըն բուհընտա թէրքի' օլունմալը տըր։ Հագիգի 'ազամէթ խարիճտէն տէյիլ տախիլտէն կէլիր։ Հագիգի 'ազամէթ մէվզը' 'ազամէթի տէյիլ, սէյրէթ 'ազամէթի տիր։ 'Էօմրտէ պիրիսի պէօյիւք օլմազտան էվվէլ հիւրէքտէ պէօյիւք օլմալը տըր։

Եէնէ հագիգի 'ազամէթ ա'լա խըտմէթտէ կէօրիւլիւր։ Զօգ քիմսէլէրէ իճրա ինուֆուզ էտէնլէր տէյիլ, չօգ քիմսէլէրէ խըտմէթ էտէնլէր հագիգաթտա պէօյիւք սայըլըրլար. Իչէթ հագիգի 'ազամէթ' նէճիպ սէյրէթ վէ ա'լա խըտմէթտէ զահիր օլուր, վէ պու հօլ իլէ իհրազ էտիլէն մէվզը' էն հիւքսէք վէ էն ճէլիլ մէվզը' տըր։

(2) Նէ՞ ուբէճէ պէօյէ+ օլ պէլէրէչ։ Յիսուս քէնտի քէնտինի կէօսթէրիպ, պէնիմ կիպի օլա պիլիրսին տէր։ Սէմավի խաղինէնին վարիսի օլա պիլիրսին. սէմավի իմախթարտա օթուրա պիլիրսին, Ալլահտա քահին վէ մէլիք օլա պիլիրսին։ Էկէր Մովսէս Ալլահընը գուլու թէսմիյէ օլունմասը իլէ միւչէրրէֆ գըլընմըշ իսէ, հա պիզ կիւնահգէարլար Ալլահընն օղլու թէսմիյէ օլմագլըղըմըզ իլէ տահա զիյատէ միւչէրրէֆ գըլընմամըշմըյըզ։

(3) Նա՞ըլ պէօյէ+ օլ պէլէրէչ։ Պրագ քի Յիսուս սէնին 'էօմրիւնտէ հաչատըն. «Եէկէր Յիսուս սէնտէ սաքին օլմազ իսէ, սէնտէ պու տիւնեանըն հօրզունլըղը սաքին օլուր։»

Պիր ֆէյլէսօֆ օլմազ իսթէ՞ր մի սին, պիր ֆէյլէսօֆ 'էօմրիւ սէնտէ հաչամալը տըր։ Պիր չա'իր օլմազ իսթէ՞ր մի սին, պիր չա'իր 'էօմրիւ սէնտէ հաչամալը տըր։ Պիր խրիսթիյան օլմազ իսթէ՞ր մի սին, Քրիստոսըն 'էօմրիւ սէնտէ հաչամալը տըր։

(4) Նէ՞ ուսու+լ է+չէ օլ 'ալամէրիկ վաբլ օլ

պէլէրէչ։ Ցիսուսըն քէլամը՝ պիզէ ևիւքսէք թէսաւվուրլար իլհագ էտէր, ևիւքսէք թէսաւվուրլար տախի 'ագլ, իրատէթ վէ գալպէ թէ՛սիր էտէր, ևիւքսէք թէսաւվուրլար, ևիւքսէք արդուլար հասըլ էտէրլէր։ ԵՒիւքսէք արդուլար՝ ևիւքսէք դարարլար վէ ևիւքսէք դարարլար իսէ տա՛իմա ևիւքսէք վէ էյի պիր 'էօմր մէյտանա կէթիրիրլէր։ Էյի պիր 'էօմր սահիպի օլան պիր քիմսէ իսէ հագիզի 'ազամէթէ մալիք օլմուշ օլուր։ Իչթէ պու եօլ իլէ թէրճի՛ օլունմըշ օլան նէ՛ չօգ ա-տէմլէր զիքր էտէ պիլիրիզ։ Քրիստոս վա-սըթասըյէ հագիզի 'ազամէթէ մալիք օլան նէ՛ չօգ քիմսէլէր տէրխաթր էտէ պիլիրիզ։

Ցիսուս տէյօր, պագ Յովհաննէսէ, անը պէն մուհապպէթին առաքեալը էյլէտիմ, Պագ գօրգագ Պետրոսա, անա ճէսաբէթ պէն վէր-տիմ։ Պագ Գալիլեա պալըգճըլարընա, պէն անլէրի տիւնեանըն մու'ալլիմլերի էյլէտիմ։ Պագ, առաքեալլարըն խօշ ալայընա, չէհիտ-լերին նէճիպ հէյ՛էթինէ վէ 'ազիզլերին 'ազիմ ճիւմհուրընա, անլերի պէն թէչքիլ էյլէտիմ։ Զէմինին մէրտիւմխօրլարընտան 'ալիմլեր, չա'իրլեր, պէն հասըլ էյլէտիմ։

Տիւնեանըն էն չէրիճ մէտէնիյէթի Քրիս-տոսըն խաչընըն կէօկէսինտէ նէչվ ու նէ-մա պուլմուշ տըր։ Նէրէտէ էյի պիր չէյ վար իսէ, Քրիստոս օրատա տըր։ Նէրէտէ թէ-րէննիւմ, նէրէտէ թէպէսսիւմ, նէրէտէ թէ-րազդը վար իսէ, Քրիստոս օրատա տըր։ Աւէմլէրէ հագիզի 'ազամէթ պախչ էթմէք խուսուսընտա Ցիսուսըն իչլէրինի կէօրմէք իսթէ՛ր մի սինիզ, քէնտինէ ճէլզ էյլէտիյի գալպլէրէ, թէչքիլ էյլէտիյի սիյրէթլէրէ, թա՛զիզ էյլէտիյի 'էօմրլէրէ վէ թէրճի՛ էյլէ-տիյի ֆէրտլէրէ նազար էտինիզ։

(5) Օլ՛ա-ղաղ-ծէրէ պէ-գա-պաէ հալե+ օլա պէյ՛ը ֆէյէ-ը էվվէթ, ֆիլ վագը՛ եզիանըն ֆէրաճէսինի թա-չըմաղա, Դաւիթին թամպուրը իւզէրինտէ փարմաղլարընըզը օյնաթմաղա վէ եզէկիէլին կէօրտիւյիւ սէմաովի բուլյալարը կէօրմէյէ տա՛վէթ օլունմամըշըզ։ Պօղոս կիպի պահս էտմէզիզ, Յովհաննէս կիպի սէվմէզ իզ։ Պէօյիւք նամ ու չէրէֆլէրէ պէլքի տա՛վէթ օլունմաղըզ։ Լաքին ճիւմլէմիզ խէլասըն չազլըզընը հիսս էթմէյէ, ա՛լա սիյրէթէ մա-լիք օլմաղըզա վէ պէչէրիյէթէ էֆզալ խըս-մէթ էյլէմէյէ տա՛վէթ օլունմըշըզ, քի պուն-լարըն թահսիլի վասըթասը իլէ մէլէքիւթ իւս սէմաովթատա վաֆիզ էտիճի Յովհան-նէստէն տահա պէօյիւք օլա պիլիրիզ։

ԷՐՄԷՆԻ ԹԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Իպչու թէ՛սիսթը մէչհուրէ Տէրիսա-'ատէթտէ Եէսիդուլէ խարիճինտէ էն վասի պիր սաթհը միւրէսպա' իւզէրինտէ 1832տէ թէ՛սիս էտիլմիչ վէ 1888տէ տախի քեարկիր օլարագ միւճէտտէէն լինչա օլունմըշ տըր։ Պինա ի մէզքիւր, մէճմու'էն միւքէյլէֆ պիր էսէր օլարագ, պայլըճա տէօրթ այրը պինալարա միւնգասիմ տիր։ Պիրինճի պինա կէչէն սէնէ լինչա օլունան եէնի պինա տըր։ Պու պինա իքի գաթ եիւքսէքլիքտէ 13 օ-տալարը հավի օլարագ, Միւսաֆիրխանէ թէսմիյէ օլունուր, տախլէն միւզէյէն պիր թարղատա տօնատըլմըշ, խարիճէն տախի ճա-լիսլ ի տիգդաթ տըր։ Իքինճի պինա, երքէք-լերէ մախսուս տըր։ Մէզքիւր պինա 3 գաթ եիւքսէքլիյինտէ ճէսիմ պիր էսէր օլուպ, պինա ի մէզքիւրըն այնընա միւ՛էսխին, եա'նի Պէզճէան Ամիրանըն նըսաֆ սանէմի գօնուլմուշ տըր։ Պու ճէսիմ պինանըն ալթ գաթը Տար իւլ՛ա՛ճէղէ թէսմիյէ օլունուր։ Պուրատա 40 գատար փիր իխթիյարլար վար տըր։ Տիկէր պիր գըսմը սէնայի՛է թախսիս օլունմըշ տըր։ Պու տա՛իրէլէրտէ պինալա էեպղէը վէ ուսթատ իչի օլարագ չի-չէքլի ֆոմլալ եափըլըր։ Սա՛իր պիր գըսմընտա իսէ, պիր նէվ՛ սու պանեօլարը վար տըր։ սօղուգ վէ սըճագ սուլարը պօլ տըր։

Օրթա գաթը՝ խարիճի խասթալարա մախ-սուս տըր։ Պու գաթ չօգ վասի՛ տիր, վէ հէր պիր տա՛իրէնին խուսուսի իսմի վար տըր։ մէսէլա, Ս. Լուսաւորիչ, Ս. Նէրսէս վէ Ս.՝Շնորհալի կիպի, վէ զայրիհա։ Մէզքիւր թէտալիր խասթալարըն սա՛ատէթինին պագա վէ մուհաֆազասընա միւֆիտ պիր թարիդ տիր։ տիկէր թարաֆտան զիյարէթճի էֆէնտիլէր երլան գավի պիր ըրմագ կիպի սաղա վէ սօլա ճէրէյան վէ իչթիրաքի ի հիսսէ միւհիմճ օլան խասթալարըն ասայիչինի իխլալ էթմէքտէն իսէ, մէզքիւր գանունա րազպէթ իպրազ էթտիքլերի թագտիրտէ հէ-ման իսթէտիքլերի խասթայը պուլա պիլիր-լէր։ Շու գատար քի խասթալարընըն հան-կի տա՛իրէտէ պուլունտըզընը վէ նօմէ-րօսընը պիլմէյէրի զարուրի տիր։ 'Ամէլիյաթ օտասը պու գաթ իւզէրինտէ տիր։ Պու-րատա պիր չօգ խասթալար գլօրօֆօրմ թէ՛-սիրի ալթընտա վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա, գըյամ էտէրլէր։ Մէզքիւր գաթտա փարալը խասթալար իչինն մախսուսի օտալարտան մա՛տա, միւզէյէն վէ տէրունինտէ պիր քիւթիւպխանէսի պուլունան միւսաֆիր օ-տասը վէ տօղթօրլարընն օտասը վար տըր։ Իւսթ գաթ տախլի խասթալարա մախսուս տըր։ Ազըր հալտէ պուլունան խասթալար խուսուսի պիր տա՛իրէտէ թէտալի օլունուր-լար։ Սչիքեարէ կէօրիւլտիյիւ իւզէրէ, պու թէտալիր սա՛իր խասթալարըն ասայիչ ի 'ու-մումիլէրինի իխլալ էթմէմէք իչինն կիւզէլ պիր թէտալիր տիր։

Պու գաթ տախի փարալըլարա մախսուս օտալարը, միւզէյէն միւսաֆիր օտասընը վէ տօղթօրլարընն միւշավէրէ օտալարընը հավի տիր։ Իւչիւնճիւ պինա՝ ազ չօգ ի'-ատէ ի 'աֆիյէթ էթմիչ ադա-ղլարընն պինա ի ճէմիաէսի տիր։ Պու պինա հէր նէ գատար մուբանթան պիր պինա տէյիլ իսէ տէ, Էվ-րօպա ուսուլինտէ լինչա օլունմըշ չէրին պիր էսէր տըր։ Մէզքիւր հագիզի սէ-ֆիլէրի եաչարմըշ կէօղէր իլէ միւշահէտէ էտիպ, գալպիմտէ եաս տէրեասընա միւս-թէզրագ օլտուս։ Պունլարընն իսլահ ը ահ-վալ վէ մէս՛ուտիյէթի իչինն միլլէթ թա-լէպ օլունան դայրէթի տիրիլ էթմէմիչ տիր։

Պունա տախի մուդգնի՛ պէրահին վար տըր։

Ճիւմլէսի գարեօլա իւզէրինտէ եաթըյօր-լար։ եաթագ վէ գարեօլալարը պիր նէվ՛ վէ պիր ըէնկտէն սիրլէր։ Պու տա՛իրէյի զիյարէթ էտէն ատէմ քէնտիսինի պիր մէքթէպլին եա-թագ սալօնընտա թախմին էտէր։ Մէվզո'լէ-րի զայէթ կիւզել տիր. թէմիղլիք հէր տա-՛իրէյէրտէ հիւքմ սիւրմէքտէ տիր, Պունլարտան խասթա օլանլար խուսուսի պիր տա՛իրէտէ թէտալի օլունուրլար։ Պախուսուս պունլարա քէմալը լէթաֆէթ վի չէֆ-գաթ իպրազ օլունուր։ Մա՛էթթէ՛էսիճ պունլարընն 'ատէտի 350յէ պալիղ տիր։ Պա՛-զըլար իյլէյէրէք խասթալանէյէ հիսս օլու-նուր պիր մու'ալլենէթ էտիյօրլար։ Ին պէօ-յիւք եաթագ սալօնլարը իքինճի պինանըն չարդ թարաֆընա տիւչէր։

Տէօրտիւնճիւ պինա՝ գատընլարա մախ-սուս տըր։ Պինա ի մէզքիւր 3 գաթ եիւք-սէքլիյինտէ պէօյիւք պիր ինչա՛աթ տըր։ Ալթ գաթընն պիր գըսմը Տար իւլ՛ա՛ճէղէ թէսմիյէ օլունուր։ Պուրատա 100 գատար փիր իխթիյար գատընլար վար տըր. տի-կէր պիր գըսմը 'ազլընը զայ' էթմիչ գա-տընլարըն համամը տըր։ Սաղ թարաֆընտա պիր կիւզել պաղչէ վար տըր։ Եւանըն պու սեֆիլ գըղլարը վալիտէյէրի գատար չինչէքլէ-րի սէվէրլէր։ Օրթա գաթըն պիր գըսմընտա խասթալարըն տա՛իրէսի վէ տիկէր պիր գըս-մը գատընլարըն թիմարխանէսի տիր։ Պու տա՛իրէտէ փարալըլար իչիւն 7 օտա վար տըր. պա՛զլար պէնի թապիպ թախմին է-տէրէք թէտալի իչիւն խասթալար թագտիմ էթտիրէր, պէն իսէ կիւճ իլէ կէօղ եաչլա-րըմը զապթ էտէպիլտիմ։

Իւսթ գաթ կէնճ գատընլարըն տա՛իրէսի տիր. պու գաթ տախի վէք կէնիչ օլուպ, հէր տա՛իրէնին մախսուսի իսմի վար տըր. մէսէլա, Ս. Հռիփսիմէ, Ս. Սանդուխտ, վէ զայրի։ Սա՛իր գաթլարտա օլտըղը միսիլլու պու գաթըն տախի քէնտինէ մախսուս վա-րալըլար իչիւն այրը օտալարը վար տըր։ Պանեօ օտասը վէ Մայրապետլէրին զայէթ միւղէյէէն օտասը պու գաթ իւզէրինտէ տիր։ Էյթամխանէ զըթ'ասը պու գաթըն ճէնուպի չարգ թարաֆընա տիւչէր։ Պուրատա 130 գատար չօճուգլար վար տըր։ 4 մու'ալլիմ-լեր քիթապի տէրսլեր վէրտիքլերի կիպի, 2 մու'ալլիմլեր տախի սընա'ի տէրսլեր վէրի-յօրլար։

Էրքէքլեր տա՛իրէսինտէ 15 գատար թի-մարճը վէ սա՛իր խըզմէթճիլեր վար տըր, գատընլարա իսէ 4 Մայրապետլեր նազարէթ էտէրլէր։ Մայրապետլերին իքիսի կէճէ էր-քէքլեր տա՛իրէսինէ տախի նազարէթ է-տէրլէր։

Տօղթօրլարըն իսմի չունլար տըր, Տօղ. Ն. Տաղաւարեան, տախլի խասթալարը. Տօղ. Զարդարեան, ճէրրահ. Տօղ. Մոնճէրի ա-պուչլարը թէտալի էտէր։ Իւչ այրը մու'ա-վին տօղթօրլար տախի վար տըր։ Պու քիւ-չինք տիւնեատա 1,060 եաթագ, պիր սու մաքինասը, պիր էճզախանէ վէ պիր 'իպատէթ-խանէ վար տըր։ Թէ՛սիսինտէն, եա'նի 1832տէն 1900 Ցունվ. 1է գատար 90,000 խասթա, իխթիյար, չօճուգ վէ տիվանէ գապուլ օ-լունմըշ տըր։ Պունլարտան 80,000ի չիֆա-փէզիր օլմուշ տըր, 9,000ի վէֆաթ էթմիչ վէ 1,000 մէվճուտ իսի Ցունվ. 1տէ։ Պու գատար միւտատէթտէ, եա'նի 68 սէնէ զար-ֆընտա 420,000 լիրա ի 'Օսմանի մէսարիֆ օլմուշ տըր։ Սէնէլի մէսարիֆի 10,000 լիրա տըր։ Զաթ ը հազրէթի չէհրիյարի մերհա-մէթէն եէվմիյէ 150 օգդա էթ վէ 600 օգդա էքմէք պաղլամըշ տըր։

Իսթանպօլ ՑԱԿՈԲ Պ. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ

Ի'ԼԱՆ

1901 ՍԷՆԷՍԻ ԻԶԻՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՄԷՔԹԷՊԻ ՏԷՐՍԼԷՐԻ

Իլք ալթը այլըգ տէրսլէր Քրիստոսըն 'էօմ-րիւ հագդընտա, վէ իքինճի ալթը այլըգ տէրս-լեր տախի խիլգաթտան պաչլայարագ՝ նահա-պէտլերին — Նոյտան Մովսէսէ գատար — 'էօմրլերի հագդընտա օլարագ էրմէնիճէ Թիւրքճէ, էրմէնիճէ վէ Րուսմա թաա՛ օլուն-մըշ օլուպ, թաչրալարտան իսթէյէնլերին Տէ-րիսա՛ատէթտէ Ամէրիգան խանընտա Մր. Ո. Ո. Փիթէ, վէ Իսթանպօլտան իսթէյէնլերին իսէ Ամէրիգան խանը ալթընտագի քիւթիւպ-խանէյէ միւրաճա՛աթ էթմէլերի ի'լան օլուս-նուր. Ֆիյաթը սապզը վէճէվէ սաթըլաճագ։

'Ա.յնի լիսանլարտա այէթ ի մախսուսէլէր տախի մէճճանէն վէրիլիր։

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

1900 Սեպտ. 23, Հոկտ. 6

ՇԱՀ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ԶԻՅԱՐԷԹԻ

Շահ հազրէթլերի՝ ճիւմ'ա երթէսի կիւնիւ էօյլէնտէն եվվել ալաֆ. սա'աթ 6տա Սօֆիատան հարաքէթլէ էօյլէնտէն սօնրա, սա'աթ Յոէ էտիրնէյէ միւվասէլէթ էթմիշ, վէ օրատա զաթ ը հազրէթլ չէհրիյարի թարաֆընատան բասիմէ ի խօշամէտիյի իֆա էթմէք իւզրէ կէօնտէրիլմիշ օլան հէյ՛էթ ի միւհթէրէմ ա'զասը Թէրխան փաշա, Շաքիր փաշա վէ սա՛իւլէրի թարաֆընատան իսթիդպալ էտիլմիշլէր տիր։ Մէվզըֆ միւքէմմէլէն Թէզկին էտիլմիշ վէ պիր 'ասքէրի րէսմի կէչիտ իֆրա օլունմըշ տըր։ Կէճէ հարըսընատան պիր աղ էվվէլ, Շահընն րաքիպ օլտըղը գաթար հարաքէթ վէ Փաղար կիւնիւ էօյլէնտէն պիր պուչուղ սա'աթ էվվէլ, Մագրի քէօյիւնէ միւվասէլէթ էթմիշլէր տիր։ Օրատա խուսուսի պիր մէվզըֆ Թէզկիյէ վէ խալիլէր իւէ Թէզկինն էտիլմիշ իտի։ Իչէէ խարիճկյէ նազըրը Թէվֆիղ փաշա իւէ Թիւրք վէ Իրան մէ՛մուրլէրինտէն միւրէքքէպ պէօյիւք պիր ճէմմի զաֆիր՝ միւսաֆիր ի խասս իւլ խասսը հազրէթի չէհրիյարիյի գապուլ էթմէյէ պուրատա մունթազըր պուլունմագատա իտիլէր։ Ըսթամբօնատա ուզուն պիր հիւքսէք եէր նափըլմըշ վէ եէքտիկէրինտէն 10 մէթրօ մէսաֆէլէրտէ րէզզ էտիլմիշ սիւթունլէր իւզէրինտէ 'Օսմանլը վէ Իրան պայրաղլարը Թէմէվվիւճ էթմէքտէ պուլունմըշլար տըր։ Շահ հազրէթլերի 'արապա իւէ տէնիղ սահլինէ վէ օրատան 8 չիֆթէ քիւրէքլի պիր սանտալ իւէ 'Իղնէուդին վափօր ը հիւմայունընա 'ազիմէթ էթմիշլէր տիր։ Շահընն րաքիպ օլտըղը սանտալ՝ Շահ հազրէթլերինէ րասիմէ ի խօշ ամէտիյի իֆա էթմէք իւզրէ կէլմիշ ատմլէր իւէ տօլու օլան վափօրլարընն իւքի խաթթը արասընատան միւրուր էթմիշ տիր։ 'Իղնէուդին վափօրը Օրթաքէօյ էօնիւնտէ Թէվֆիղ էթմիշ վէ չահզատէ ի ճիվանպահթ Թէվֆիղ էֆէնտի՝ վափօրա կէլիպ զաթ ը չահանէ Թարաֆընատան րասիմէ ի խօշամէտիյի իֆա էթմիշ տիր։ Սահիլ չընգիասը իւզէրինէ չահզատէ ի ճիվանպահթ Ասպէլ Գատիր վէ Սատրա'զամ Զաթ ը Շահանէ նամընա րասիմէ ի խօշամէտիյի իֆա էթմիշլէր տիր։ Շահ հազրէթլերի իւքի չահզատէկեան ը ճիվանպահթան վէ Իրան սէֆիրի իւէ պէրապէր պիրինճի 'արապայա վէ տէվվէթ ի 'Ալիյէ վէ Իրան սատրազամլարը տախի իւքինճի 'արապայա րաքիպ օլարագ Եըյորդ սէրայը չէվքէթինթիվասընա 'ազիմէթ պուչուրմըշլար տըր։ Օրատա Զաթ ը Շահանէ միւշարիէյէ Շահը գապուլ վէ անը խուսուսի սա՛իրէյէ տա'վէթ էթմիշ վէ օրատա միւ'թատ Թագատիմաթ իճրա օլունմըշ վէ պիրազ սօնրա, իւքի հիւքմատր ը զիչան Մէրասիմ տա՛իրէ ի ֆախիրէսինէ 'ազիմէթ էթմիշլէր վէ Շահ հազրէթլերի Տէրխա'սաէթտէ գալտրգլարը միւսաէթճէ, տա՛իրէ ի մէղքիւրէտէ իգամէթ պուչուրմըշլար տըր։ Զաթ ը չահանէ սէրայը հիւմայունա 'ազիմէթ էթմիշ վէ ազ վազրէթ սօնրա, Շահ հազրէթլերի Զաթը չահանէյէ ի՛ատէ ի զիյարէթ էթմիշ վէ պուէնատէ զաթը չահանէ չահըն էրքհանը մա՛իյէթինէ մուխթէլիֆ բիւթպէլէրտէն նիչանլար իհսան վէ Իմթիյազ նիչանընը պիղզաթ տէսթի չահանէլէրի իւէ Իրան սատր'ազամընըն սինէսինէ Թա'լիգ էյլէմիշ տիր։ Սազլամլայըն չահ հազրէթլերինէ իքրամէն պիր զիյաֆէթ քէչիտէ օլունմըշ վէ պունատա չահզատէկեանը ճիվանպահթան, չահըն էրքհանը մա՛իյէթի, հէյ՛էթ ի վիւքէլա վէ սա՛իր էքհապիր ի տէվվէթ հազրը պուլունմըշ վէ զիյաֆէթտէն սօնրա, սէնայի՛ի նարիյէ իճրա օլունմըշ տըր։ Փազար էրթէսի կիւնիւ չահ հազրէթլերի Իսթանպոլ ճիհէթինտէ քհա՛ին Իրան սէֆարէթհանէսինէ կէլիպ Իրան միւԹէհայիզանընը հուզուրընա գապուլ էթմիշ տիր։ Իրան 'իւլէմասը տա'վաթ ը խայրիյէ չահիւէրինի հատու Թիղքհար էթմիշլէր վէ Տէպիսթան Իրանիան չակիրտանը իլանիէր օղուսմուշլար տըր։ Էօյլէտէն սօնրա, Շահ հազրէթլերի Մէրասիմ տա՛իրէսինէ 'ավտէթ էթմիշ, վէ պիրի հէյ՛էթ ի վիւքէլա վէ տիկերի տախի սիւճէրա ի տիւվէյէ էճնէպիյէ իչիւն իւքի րէսմի գապուլ իճրա էթմիշ տիր։ Սալը կիւնիւնիւ իսթիրահաթ իւէ կէչէրմիշ, վէ անճագ Եըլտըզ սէրայընա 'ազիմէթէյէ զաթ ը չահանէյէ միւլտըզ օլմուշ վէ քիւթիւպխանէ ի հիւմայուն իւէ ֆաղֆուրի ֆապրիգա ի հիւմայունը զիյարէթ էթմիշ տիր։ Զաթ ը չահանէ՝ չահ հազրէթլերինէ միւշարիէյէհին մուխթէլիֆ մէվզը'լերտէ քէնտիսի հազդընատա իճրա օլունան րէսմի գապուլլար էանասընատա աէլընմըշ ֆօթօկրաֆիլարընը հավի պիր ալտըմ իհտա էթմիշ վէ չահ հազրէթլերի օ գատար մահզուզ օլմուշ քի, պիր տուղինա ալտըմ տահա իսթէմիշ տիր։ Շահ հազրէթլերի Իրանընն էն 'ալի նիչանը օլուպ, չահ հազրէթլերինն մաբատասա' թատվիրինտէն 'իպարէթ պուլունան Թէֆաէլը Շահէ նիչանընատան պիրէր զրթ'ասընը, 6 չահզատէկեան ը ճիվանպահթանա վէ սատրա'զամ իւէ խարիճկյէ նազըրը Թէվֆիղ փաշալարա իհտա էթմիշլէր տիր։ Զարչընպահի կիւնիւ չահ հազրէթլերի Սկյա Սօֆիայը զիյարէթ էթմիշ, վէ ազչամլայըն մագչին ի հիւմայունտա քէնտիսինէ իքրամէն տիկեր պիր զիյաֆէթ ի սէնիյէ քէչիտէ էտիլպ, պունատա տիւվէյ ի էճնէպիյէ սիւֆէրասը վէ պաչ Թէրճիւմանլարը վէ 'Օսմանլը վէ Իրան վիւքէլա ի ֆիխամը իւէ սա՛իր բիճալ ը տէվվէթ հազրը պուլունմըշլար, վէ փէնճչէնպահի կիւնիւ րասիմէ ի վէտա'ը իֆատան սօնրա, Պուտա Փէչթայա միւԹէվէճճիհէն հարաքէթ էթմիշլէր, վէ 'ազիմէթլերինտէ տախի 'այնի մէրասիմ ի թա'զիմիյէ իֆա օլընմըշ տըր։ Միւզաֆիքէրէտտին չահ 1853 սէնէսինին Մարտ այընտա տօղմուշ օլտըղընատան, էլեվէմ 48 հաչընտա տըր, վէ 1896տա փիւէյրինին ևէրինէ Իրան սանտա. լի ի հիւքիւմէթինէ գուա'ուտա էթմիշ տիր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սըհհիյէ մէճլիսինին գարարըյլէ, Իսքէնտէրիյէտէն կէլէնլէրէ գարչը մէվզու՝ 10 կիւնլիւք գարանթինա 48 սա'աթա էնտիրիլմիշ տիր։ —Ինկիլթէրրանըն 35 սէֆինէի հարպիյէտէն միւրէքքէպ օլան Պահր ը Սէֆիտ տօնանմասը Սալը կիւնիւ Իզմիր լիմանընա միւվասէլէթ էթմիշ տիր։ —Րէժի ի տարէսինին Անթաքիտաքի տիւխան անապարլարը իչէրինտէքի քիւլիյէթլի թիւթիւն իւէ պէրապէր միւհթէրիզ օլմըշլարտըր։ —Կէչէն հաֆթա 'Ուչչագատան Իզմիրէ կէլմէքտէ օլան պիր չմէնտըֆէր զաֆարը՝ խաթթ իւզէրինտէ տուրուպ չմէնտըֆէրին տիւտիւյինին սէսինէ էհէմմիյէթ վէրմէյէն պիր տէվվէ սէպէպիյէ խաթթատան չըգմըշ տըր։ Եօլճուլար հիչ պիր զիյանա օզրամամըշլար վէ եօլա վազը՝ օլան խասար չար չափուզ թա՛միր էտիլմիշ տիր։ —Իֆոֆնն պէյանընճա, ախիրէն 'ադա էտիլէն պիր մէճլիս ի վիւքէլատատ չմէնտըֆէր գումիանեալարընն թահթ ը իշղալլարընտա միւհթաճ օլտըգլարընտան զիյատէ արագի պուլունտըրըպ պուլունտըրմամալարը մէս"էլէսի մէվզը'ի միւզաքէրէյէ վազ՝ օլունմըշ վէ գումիանեալարընն թահթ ը իշղալտա պուլունտրա պիլէճէքլերի արագինէն միգտարընը միւպէյէհն պիր մազպաթա թանզիմ էտիլիպ, խաքիփայը չահանէյէ թագտիմ օլունմըշ տըր։ —Եունան խանէտանը զրալիսինէ մախսուս օլան Ա.Ֆէնրէյն սէֆինէսի՝ Փազար կիւնիւ Պօղազ իչինտէն կէչմիշ տիր։ Սալը կիւնիւ Զար վէ Զարինա րէֆագաթլարընտա Եունան զրալիչասը Օլկա իւէ մախտուսը Փրէնս Նիգօլա պուլունտրըղը հալտէ Գրըմըն Եալթա նամ մահալինէ կէլմիշլէր վէ Ա.Ֆէնրէյն վափօրը Եունան զրալիչասը իւէ մախտուսընը օրատան Եունանիսթանա կէօթիւրէճէք տիր։ —Սէրվէրին խաթիխպարընճա, թէպա'ա ի 'Օսմանիյէյէ մախսուս օլան եօլ թէզքէրէլերի թէվսի՝ վէ անա էհնի պիր մատտէ ի նիզամիյէ 'իլավէ էտիլէճէք տիր։ Ռէզալիք Սէրվէրին պէյանընճա, հիւքիւմէթ ի սէնիյէ թարաֆընատան վէրիլմիշ օլան իմթիյազլարա 'ա"իտ չարթնամէ վէ մուզավէլէնամէլէրի հավի պիր րիսալէ տախի իւք ֆուրսաթ իւէ թատ' ու նէչր օլունաճագ տըր։ —Էտիրնէտէ պիր զըրա'աթ պօրասը Թէ"սիս էտիլճէք տիր։

Անթաքիտատան վարիտ օլան պիր Թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, 28 խանէտէն միւրէքքէպ 'Ալաէտտին գարիյէսի իւէ աղընճա գատար զախիրէ իւէ տօլու պիր գաչ անպարլար միւհթէրիզ օլմուշլար տըր։ —Կէչէն Ճիւմ'ա երթէսի ագչամը Պահր ը Սիյահ սահիլինտէքի Շիւէ ճիվարընտա պիր 'Օսմանլը եէլքէն կէմիսի մէճհուլ պիր վափօրա չարիրըլըպ փարչալանմըշ, վէ գաիտանըն օղլու իւէ Թա"իֆէյէրտէն Գիւ զարգ վէ նապուտա օլմուշլար տըր։ —Իզմիրտէն Լիսպօս ատասընա գուրու իւզիւմ կէօթիւրմէքտէ օլան ուֆագ պիր կէմի տէյիրիլպ իչինտէ պուլունան իւչ քիչիտէն պիրի զարգ օլմուշ, վէ իքիսի 28 սա'աթ կէմինին գըչընա հասիըչա գալտրգտան սօնրա, օրատան կէչէն պիր վափօր Թարաֆընատան Թախսիս էտիլմիշլէր տիր։ —Պագըրըն տիւքէնմէսի հիւզիւնտէն 5 վէ 10 փարալըգ սիքքէլէրին քէսիլմէսի Թա'Թիլ օլունմըշ իսէ տէ, պու տէֆ'ա մաթլուպ պագըր ԻնկիլԹէրրատան վիւրուտ էթմիշ օլմալէ, անլէրին տարպընա եէնիտէն պաչլանըլմըշ տըր։ —Գըրըմ մուհարէպէսի էանասընատա Գա՛լաթ Սուլթանիյէտէ էօլիպ կէօմիւլմիշ օլան 115 Ինկիլիզ 'ասքէրինին քէմիքլերի կէչէն հաֆթա մէզարլարընտան չըգարըլարագ, Հայտարփաչատա քհա՛ին Ինկիլիզ գապրիսթանընա կէթիրիլմիշ, վէ Փազար էրթէսի կիւնիւ ԻնկիլԹէրրա սէֆարէթի հէյ՛էթ ի մէ՛մուրիյնի, վէ պիր ալայ 'Օսմանլը փիյատէ 'ասքէրի իւէ պիր ալայ պահրիյէ 'ասքէրի հազրը օլտըղը հալտէ, խասսէթէն Թէհիյէ էտիլմիշ գապլարատա տէֆն էտիլմիշլէրտիր։ —Պէրղամատան խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, օրատա հաֆրիյաթ իճրա էթմէքտէ պուլունան Ալման հէյ՛էթ ի քհաչիֆէսի՝ սա՛իր չայան ը տիգգաթ էսէրլէր իւէ պէրապէր գատիմ չէհրին իչ գալ'ասընն պաչըճա գատիսըսընը տախի քէչի էթմիշ տիր։ Մէրզիֆունատան Զօրումա պիր եօլ եափըլմագտա իքէն, գայէթ գատիմ, ուֆագ պիր սանտալ քէչի օլունմըշ վէ միւղէ ի հիւմայունա կէօնտէրիլմիշ տիր։

Լիրա 100 ղրչ. հիսապըյլէ, պու հաֆթա պուղտայըն (Անատօղու սէրթ) օգգասը $30\frac{1}{8}$, $32\frac{1}{2}$ փրչ.տան, ունըն (Անատօղու գըրմա) չուվալը 70, 74 Օաէսա նէվ'ինտէն 75, 100, Իպրաիլ 71, 75, Մարսիլիա 60, 73 ղուրուշտան, Թիֆթիխլին (Էնգարէ Եօզղատ) օգգասը 19–$19\frac{1}{2}$ ղրչ.տան, Լիւնիւն օգգասը (ղըրիմա Անատօղու) $4\frac{1}{4}$, $4\frac{1}{2}$ ղրչ.տան, կազ հաղընըն սանտըղը 27 ղրչ.տան, չէքէրին Թրիէսթէ նէվ'ինին գանթարը 85, 92 վէ Րուս մալինինի 81 ղրչ.տան, գահվէնին չուվալը 6·75—7·60 լիրատան, Մըսըր փիրինճինին չուվալը 75, 80ղրչ.տան սաֆրըմըշ տըր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Զէն վէ Թէվէրէյ. Զինատէն կէլէն միւթէխալիֆ չայի'ալար ահվալը հազիվիյէնին անլայըլմասընը միւչքիլէչտիրմէքտէ իսէ տէ, Սէե֊Բէյ֊Ըէրն զանընընճա, Գօնթ Վալտէրվէ փէքինէ նէթիչիպ տէ, միւչարիւէյհին սօն թա'լիմաթը ալընընճա, ահվալը ուշուր տահա գիյատէ քէսպի վիւզուհ էտէճէք տիր։ Սէե֊Բէյ֊Ըէրն զանընընճա, Գօնթ Ալմանիայա միւսա'իտ սուրէթտէ հարաքէթ էտէրէք, վէ Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Ճափօնիանըն բիւղա վէ մուվաֆագաթըյլէ, մազի իչիւն թազմինաթ վէ միւսթագպէլ իչիւն սէլամէթ վէ էմնիյէթ թէ՚մինինէ հէր հալտէ մուգթազի օլան մէթալիպի թագտիմ էտէճէք տիր։ Իչպու փլան վէ թէտպիրլէր, անըն զանընընճա, իղթիչաչաթտան տօլայը մէս՚ուլ պուլունան պիր թազըմ միւթէհայիզանընն բ՚տամ վէ նէճիի ճէզասընա տիւչար օլմալարընտան, վէ տէվվէթլէրին սէֆիրլէրինին քէ֊ալը էմնիյէթ իլէ վէ հին ի համճէթտէ տէֆ՚աթլէ Զին իմվիէրաթօրընըն հուզուրընա չըզա պիլմէկլէրինինթէ՚մինինէն՚իսլարէթ տիր։ Սէե֊Բէյ֊Ըէրն զանընընճա, պու մէթալիպ բէտտ էտիլճէճք տիր. օ թագտիրտէ տիւվէլ ի միւթթէֆիգէ՝ Զին տօնանմասընը զապթ էտէճէք վէ սա՚իր թէտապիր ի պէճրիյէ դուլանաճապւլար ըրը։ Սընենդրդ պիր գաչ կիւնտէն պէրու ահվալը հազըրէտէն իւմիտլի պիր սուրէթտէ պահսէթմէյէճտէ տիր։ Մէզքիւր զաղէթա տէյօր քի, «Մա՚էթ թէ՚էսիւֆ չիմտիքի հալէ նազարէն, չիմտի տէվվէթլէրին էվվէլքի գատար միւթէէհիտէն հարաքէթլէրինէ փէք օ գատար իւմիտ կօգ ըրը։ Եալընըզ իթթիհատ ը տիւվէյէ Զինի մուգավէմէթին իւմիտսիզլիյինէ իղնա՚ էտիլ Րուսիանըն հէր չէյի քէնտի մէնաֆի՚ինէ եարաթմագա չալըշմասը մէյլինին էօնիւնիւ ալա պիլիր։» Պու սօն թա՚պիր Րուսիանըն Մանչուրիայը հէտ ի զապթընտա Թուրթմագ խուսուսընտաքի մագսէտինտէն քէնտայէ տիր։ Րուսիա սա՚իր հէրէներտէ նէլէր կէչիլ տէօնտիւլինէ փէք օ գատար գայտ ու վազիֆէ էտինմէմէքտէ տիր։ Ռէզալիք Րուսիա փէքինէ կիտէն չմինտրֆէր խաթրընըն գօնթրօլընա տախի մալիք օլուպ, Լի Հունկ Զանկ քէնտինին թահթ ը նուֆուզընտա տըր։ Թահնն վէ սա՚իր զաղէթալարընն իչթիրաք էթմիչ օլտըգլարը իչպու պա՚իս ի ֆիւթուր էսպապ ճիւմլէսինտէն պիր գաչը Փէկնս Թուանընն չուրա ի տէվլէթ րիյասէթինէ նասը, էճնէպիլէր՝ ալէյհինտէ էն գիյատէ թահրիքաթտա պուլունմըշ օլտըգլարը հալտէ, փէքինին զապթը իղրինէ ինթիհար էթմիչ օլանլարա ասար ը իհթիրամ կէօսթէրիլմէսինին էմր էտիլմէսի, Սէկանընն Զինին միւսթագպէլ փայիթանտը տէյիւ ի՚լան էտիլմէսի վէ վալիլէրէ էճնէպիլէրէ գարշը օլան մուհարէպէյէ աէվամ էթմէլէրինին էմր օլունմասը վէ պու էմրին խիլաֆընտա հարաքէթ էտինլէրին ի՚տամ ճէզասընա տիւչար օլաճաղլարընըն ի՚լանը իտի։ Ցագաթ փաղար էրթէսի կիւնիւ Զին հիւքիւմէթինինն թավը ու հարաքէթինտէ՚ա֊ճիպ պիր թէպէտտիւլ վուգուհ՚ պուլմուշ ըրը։ Իմիէրաթօր՝ զահիրտէ Լիհունկ Զանկ թահրաքընտան քէնտինինն Մանչու փրէնսլէրտէն ալտանմըշ խիլմինէ իղնա՚ էտիլմիչ օլարագ, սէրայ մէ՚մուրլարընը չաղըրըպ անլէրի պիր զաչ սա՚աթ էյիճէ թէվվիլիս էթտիքտէն սօնրա, հուզուրընտան թահա էթմիչ վէ պա՚ուհու իւչ այրը էմրնամէլէր նէչը էյլէմիչ տիր։ Իչպու էմրնամէլէրտէն պիրինտէ պիր թագըմ փրէնսլէրին րիւթպէ վէ էլգապլարընտան մահրում էտիլմիչ իտիյի պէյան օլունմըշ, էզճիւմլէ Փէկնս Թուանընն րիւթպէ վէ էլգապը ալընտարագ չէտիտէն տիւչար ը միւճաղաթ օլունմագ իւզրէ, մահքէմէյէ թէսլիմ էտիլմիչ տիր։ Տիկէր էմրնամէլէրտէ Սալման սէֆիրլի իլէ ճափօնիա սէֆգաւլէթ գանչէլէրեասընըն վէֆաթլարընտան տօլայը պէյան ը էսէֆ էտիլիպ անլէրէ ճէնաղէ իհթիրամաթընըն իճրասը էմր էտիլմիչ տիր։ Զին իմիէրաթօրը՝ իմիէրաթօր Վիլհէլմէ տախի պիր մէքթուպ կէօնտէրիպ պէյան ը էսէֆ իլէ պիր ան էվվէլ տէվամլը պիր սուլհ ու միւսալէմէթին թէգարրիւբ էտէպիլէճէյի իւմիտինի իզհար էթմիչ տիր։ Սալմանիա իմիէրաթօրը ճէվապչէն չէքտիյի թէլէկրաֆնամէտէ քէնտինինին վազը՝ օլան թահգիրտէն տօլայը իմիէրաթօրը չախսէն մէս՚ուլ սայմատընընը, անճագ մէս՚ուլ օլան միւշավիրլէրին միւսթահագդ օլտըգլարը ճէզայա չարփըլմալարընտա իսրար էտէճէյինի պիլտիրմիչ տիր։

Ճէնո֊պէ Աֆրէքօպա մո֊հաբէպէ. կէչէն հաֆթա ճէն։ Պօթա վէ Վիլհուէլմինին 3,000 պօէր իլէ պէրապէր Փօրթուկիզ թօփրազընա կէչմիչ իտիքլէրինէ տա՚իր իզթիպաս էթտիյիմիզ թէլէկրաֆնամէլէր՝ հալան չըդմըշլար տըր։ Րիվայէթէ նազարէն, պու ճէնէրալլար գօմանտանլարընտա 2,000 գատար 'ասքէր օլտըզը հալտէ, Թրանսվալընն չիմալ թարաֆընա քա՚ին Փիթէրսպուրկա կէթիչիպ, մուգավէմէթէ տէվամ էթմէք իւմիտի իլէ չիմալ թարաֆընա կիքմիչլէր տիր։ Թրանսվալընն զարպ թարաֆընտա գօմանտար Իբրահամ՝ Գօմաթի Փուրթտա Պօէրլէրին մաղլուպիյէթի թէհադդուզ էտէրսէ, քէնտինինին տախի 700 'ասքէրի իլէ պէրապէր թէսլիմ օլաճաղընը վա՚տ էթմիչ օլմալէ, անա պիր միւդդէթ վէրիլմիչ տիր։ ճէն. Իան Չամիլթընն Գօմաթի Փուրթտան փէք ուզագ օլմայան Գրօգօտայլ ըրմաղընտա Պօէրլէրէ մախսուս վէ թախրիպ էտիլմիչ օլան 20 գրթ՚ա թօփ պուլմըշ տըր։ Պօէրլէրին փօրթուկէզ մէ՚մուրլարընա թէսլիմ էթտիքլէրի սիլահլար Մօզամպիգ առասընա կէօնտէրիլճէքլէր տիր։ Պու վէճհէլ թէսլիմի սիլահ էտինլէր արասընտա Պօէրլէր իչիւն մուհարէպէ էտէն պիր չօգ Իրլանտալը Ամէրիգալլար վէ սա՚իր էճնէպիլէր պուլունմագտա իտիլէր։ Գօմաթի Փուրթ թախրիպաթտան մասուն գալմըշ, վէ Ինկիլիզլէր Լօրէնցօ Մարքիզտէն լէվաղիմաթ ախզ էթմիչլէր տիր։ Մաչատօտօրի վէ Գօմաթի Փուրթ արասընտա թախրիպ էտիլմիչ օլան չմինտրֆէր խաթրը թա՚միր էտիլմիչ օլտըզընտան, Լօրէնցօ Մարքիզտէն փրէթօրիայա գատար գաթարլար իչլէյէ պիլիր։ Փօրթուկէզ զրալըզընն եէվմ ի վէլատէթինէ միւսաւտրֆ օլան Սեպտ. 28տէ Գօմաթի Փուրթտա 'ասքէրլէրին վէզա՚իֆինճէ խօչ պիր թէնէզվիվ՚ վուգուհ՚ պուլմուշ ըրը։ Փօրթուկէզ գօմանտանը մա՚լումէթ ի 'ասքէրիյէսի իլէ պէրապէր հուսուսա խաթրընըը կէչիպ իճրա օլունան րէսմի կէչիտի սէյր էթմէյէ տա՚վէթ օլունմուշ ըրը։ Փօրթուկէզ պայրաղը սէլամլանմըշ վէ 'ասքէրի մուսիպի պանտասը Փօրթուկէզ միլլի մարշընը թէրէննիւմ էթմիչ տիր։ ճէն. Բօպըրթա՝ Փրէթօրիատան Փօրթուկէզ Գրալը Գարլօյա չէքթօրիատան էճնէպիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, 60 միւվարի 'ասքէրինին թահթ ը մուհաֆազասընտա պուլունան 22 Ինկիլիզ նագլիյէ 'արապասը իւղէրինէ հիւճում էթմիչլէր տիր։ Սիւվարիլէրտէն 12սի ֆիրար էթմիչլէր իսէ տէ, տիկէրլէրին նէ օլտըզը հէնուզ մա՚լումաթ տէյիլ տիր։ Ռէզալիք Պօէրլէր Ինկիլիզ 'ասաքէրինին համիլ օլան պիր գաթարը խաթթատան չըգարմըշլար տըր։ Ինկիլիզ 'ասքէրլէրինտէն 5 քիչի թէլէֆ, 14 քիչի մէճրուհ օլմուշ տըր։

Մ֊Ընէվվէ՚. Էլրօփատա չէտիտ ֆուրթունալար վէ սու թուղհանլարը վուգու՚ պուլմուշ տըր։ Ավինիօնատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, պիւթիւն հէմֆիվար մահալլէր սուլար ալթընտա գալմըշ տըր։ Եօլլարըն խոթիլաթլարը գափանմըշ վէ պիր գաչ գարիչէլէրին սէքէնէսի 'ասաքիր թահարաֆընտան սահիլ ի սէլամէթէ չըգարըլմըշլար տըր։ Թօփլանմամըշ օլան հէփ իւղիւմլէր թէլէֆ վէ ազչէճէ զարար ու զիյան պէօյիւք օլմուշ տըր։ Ավինիօնատան պիր գըսմընտա զուհուր էտէն պիր գասըրգա պէօյիւք խասարաթը մուճիպ օլմուշ վէ հօլու իւղէրինտէքի էն պէօյիւք ազաճլար քէօքլէրինտէն գօփարըլարագ պիր թարաֆա կէօթիւրիւլմիւշլէր վէ խանէլէր ևէր իլէ ևէքսան օլմուշլար տըր։ Իթալիանըն ճէնօվա չէհրի ճիվարընտա ըրմաղլար ֆէյզան էտէրէք, քէօփրիւլէրի ևըգմըշլար վէ չմինտրֆէրլէրին ամէօչիւտիւս միւնգաթի՚ օլմուշ տըր։ Պիր չիֆթլիքտէ 6 քիչի մաղրուգէն թէլէֆ վէ 'ասքէրլէր՝ մուխթարա իչինտէ գալմըշ քէօյլիւլէրին իմասընտա չիթասան օլմուշլար տըր։ —Զարչէնպիհ ագչամընա գատար 239 տա՚իրէ ի ինթիխապկէտէքի Ինկիլիզ լիթթիխապաթընըն նէթիճէէի մա՚լումաթ օլմուշ տըր։ Պուննարընն 183իւ հէյ՚էթ ի վիւքելա թարաֆտարը օլուպ, 56սը ֆըրգա ի մուխալիֆէյէ մէնսուպ տըր։ — Միւսիւնն փափանընն սըհհէթ ու 'աֆիյէթի հալա եէրինտէ կէօրիւնիյօր։ Կէչէն Զարչէնպիհ կիւնիւ 50,000 զիյարէթճիլէրին թօփլանմըշ օլտըզը Սբ. Պետրոս քիլիսէսինէ կիտիպ անլէրէ խայր տու՚ա օգումըշ տըր։ — ճէն. Մագարթնըը Ֆիլիփփինին ատալարընտան չէքտիյի պիր թէլէկրաֆնամէտէ պիր եիւզ պաչը իլէ 31 նէֆէրին զայպ օլտըզընը, վէ անլէրին 'ասքար թարաֆընտան թուֆթուլմըշ խոխլէրի զանն էտիլտիյինի պիլտիրմիչ տիր։ —Պիր գաֆիլէ ի քեաչիֆէ Ամէրիգանըն Գօլօրատօ էյալէթինտէ 75 այագ ուզունլըզընտա վէ 21 այագ եիւքսէքլիյինտէ օլան պիր հայվանըն քէմիքլէրինին պուլմըշ տըր։ —Փրուսիա հիւքիւմէթի՝ մէմլէքէթտէ պուլունան հէր հէքիմէ պիրէր սիւ՚ալլէր Ֆիհրիսթի կէօնտէրմիչ տիր։ Պունտան մագսէտ՝ սէրէթան 'իլլէթինէ տա՚իր միւքին մէրթէպէ մի քէմմէլ իսթաթիսթիգ էլէ կէչիրմէք տիր։ Մէզքիւր Ֆիհրիսթաէ 'իլլէթ իրսի՚ մի, սարի՚ մի, բաղը վէ թիւթիւն իսթի՚մալը 'ատէթի իլէ պիր կէօնէ 'ալագա վէ միւնասէպէթի վա՚ր մը, կիպի սիւ՚ալլէր սօրուլմագտա տըր։ Իչպու սիւ՚ալլէր Ֆիհրիսթէրինտէն պիր գաչ եիւզ պինի տաղրըլաճագ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Էհհամ ը 'Ումումիյէ [գուփ. քէոքլիւհ]	24 13
Շարգ Տէմիր Եօլու Թահվիլաթը	111 37

ԱԳԶԷ ՖԻՑԱԹՐ, լիրա Օսմ. 100 գրչտան

Մէճիտիյէ	107 30	Նափօլէոն	87 23
Մէճիտիյէ	98 30	Գրիմէյ	51 8
կիւմիւշ ուճաղըզ	102 20	Լիրա Ինկիլիզ	110 3
Փօղ	90	Մանէթ Գա՚իմէ	8 63

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹԹԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

Ֆիննաննըլար եօգուղը Ամերիգան խաճ